

Sup

FESTAS DE LA CANONISACIÓ
DE
SANTA MARÍA DE CERVELLÓ
Ó DEL SOCÓS

EN 1693

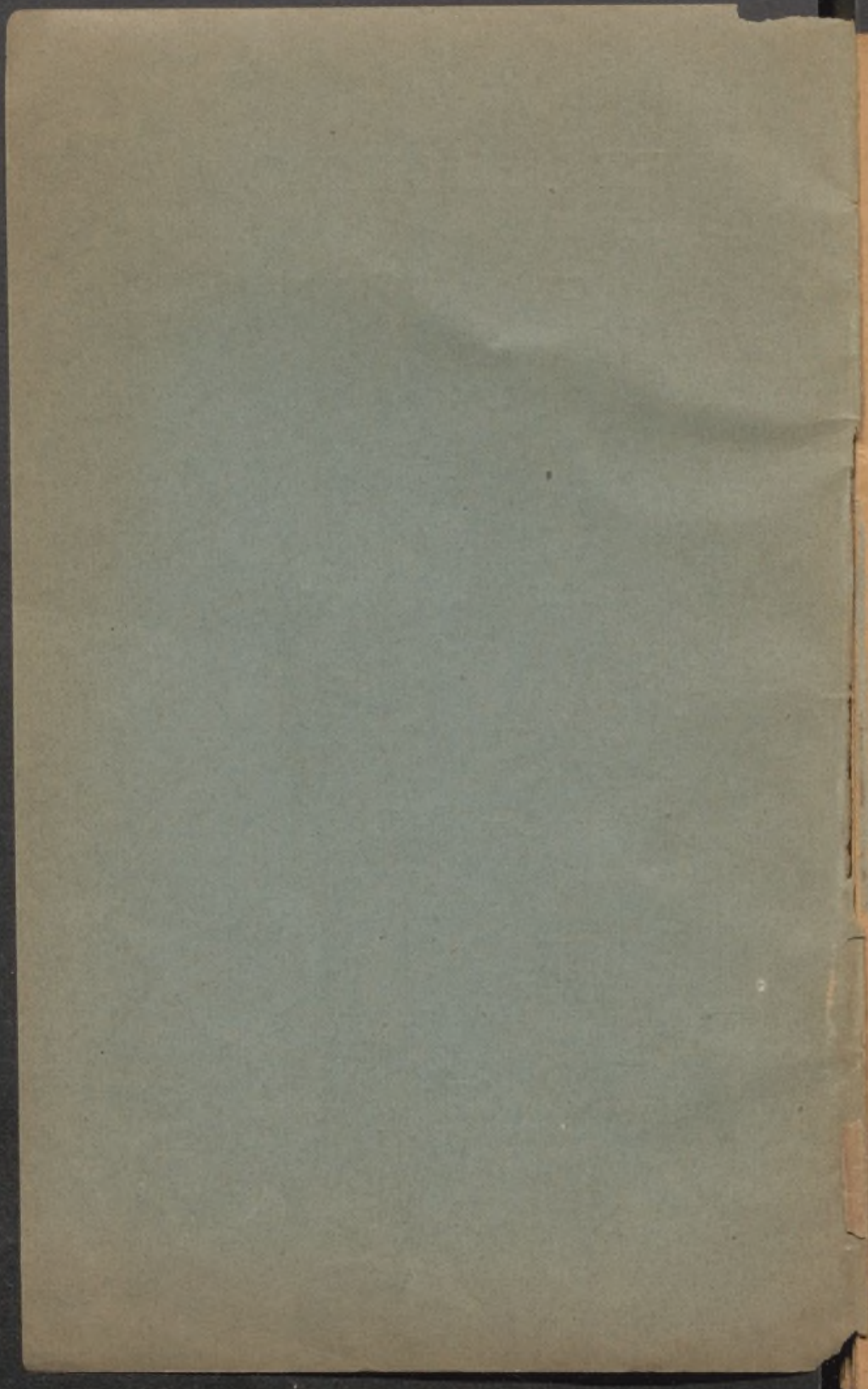
PER

FRANCESCH CARRERAS Y CANDÍ

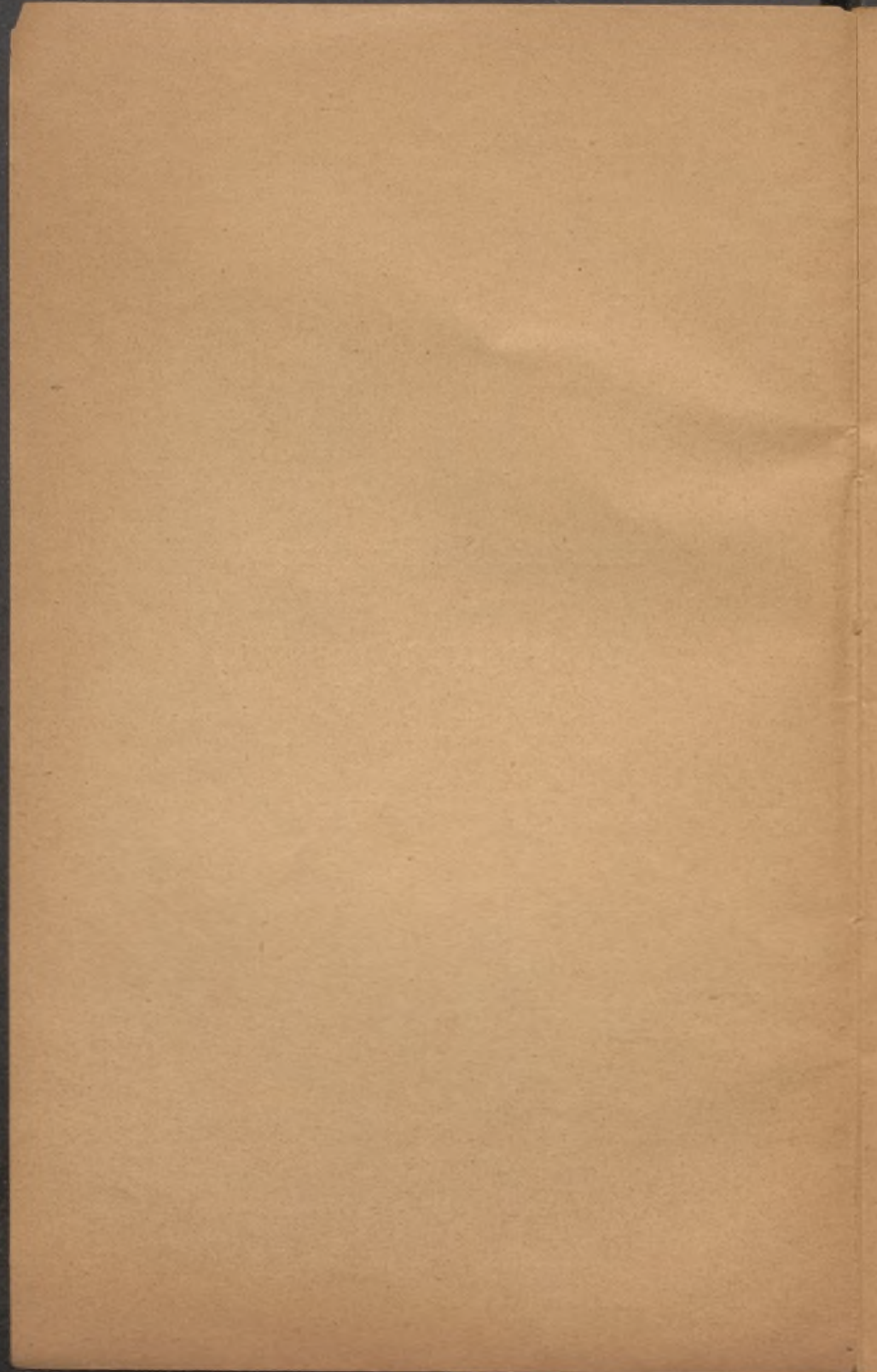

BARCELONA

ESTAMPA "LA CATALANA" DE JAUME PUIGVENTÓS
5, Dormitori de Sant Francesch, 5

FESTAS DE LA CANONISACIÓ
DE
SANTA MARIA DE CERVELLÓ Ò DEL SOCÓS

FESTAS DE LA CANONISACIÓ
DE
SANTA MARÍA DE CERVELLÓ
Ó DEL SOCÓS

EN 1693

PER

FRANCESCH CARRERAS Y CANDÍ

BARCELONA

ESTAMPA "LA CATALANA" DE JAUME PUIGVENTÓS
5, Dormitori de Sant Francesch, 5

Al Muyor Director del
"Diario de Barcelona"

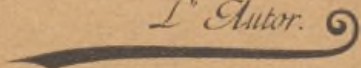
L' Autor

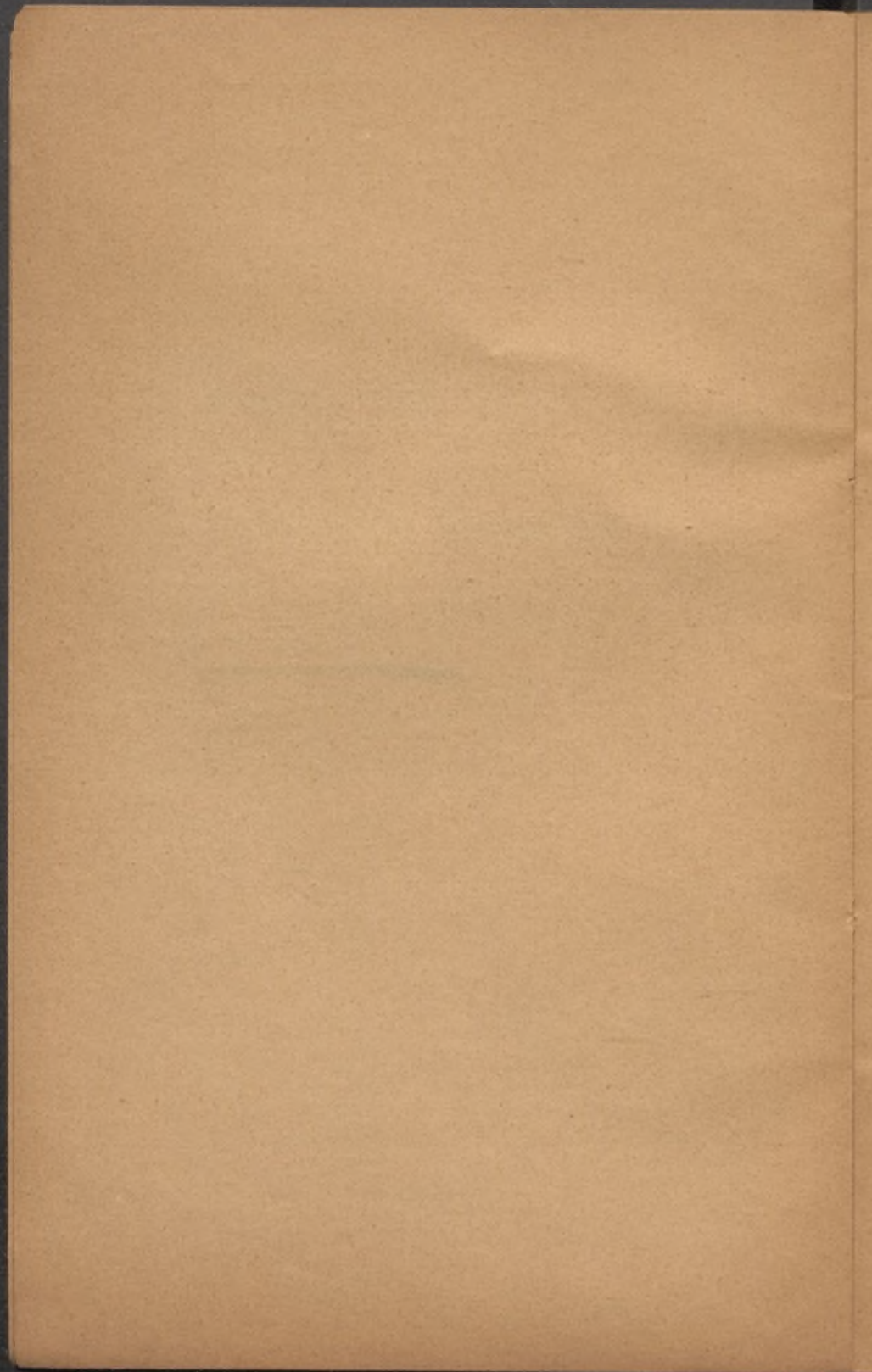
Diciembre de 1893.

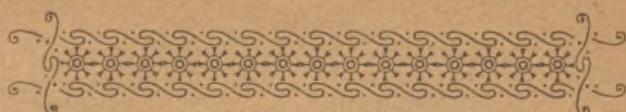
A la mia Mare

en testimoni de filial afecte,

L' Autor.

COMPENDI DE LA VIDA

DE SANTA MARIA DE CERVELLÓ

I

Guillem Ramón de Cervelló, Senyor dels Castells y llochs de Cervelló, Vilademager, Roqueta, Miralles, Gelida y altres, tingué varios fills. Lo segón, anomenat Bernat Guillem, casá ab Na María, aflagint al matrimoni veure passar los anys sens tenir successió. Als frequents prechs que, impetrant descendencia, axecavan á Deu, decidiren ajuntarhi la intermediació de Sant Pere Nolasch. Na María passá á visitarlo, y agnollántseli als peus, no volgué alçarsen fins que aquest li prometés, en nom de Deu, que tindrian successió.

No desdenyá, Nostre Senyor, cumplir la paraula empenyada per son fael servidor, y lo primer de desembre de 1230, Bernat y María pogueren extrényer entre sos braços á una nina qui batejaren á Santa María del Mar posantli lo mateix nom de la Mare.

De molt petita doná mostras de gran pietat, las que crexían ab los anys, per manera que als quinze sobressortí per sas virtuts y actes caritatius. Tant cúmulo de prendas morals feu que molts nobles barceloníns la sollicitassen en matrimoni, estrellantse totes las propostas de sos pares y parents, davant las fermas negatives de la Santa, fins que la dexaren dedicar per complet sa vida, en lo servey de Deu, vestint, als divuyt anys, lo hábit de Beata de Nostra Senyora de la Mercé.

Lo 25 de març de 1265 professá en dita orde, fundant lo institut de monjas Mercenarias de hont la nombraren Superiora. Al principi estas monjas feyan vida comunitaria, introduhintse mes avant la clausura.

Afirman los historiadors, que admirava, en Sor María, la claretat de pensament y lo dó de profecia; observárenli mistichs arrobaments, y se 'n referian gran nombre de miracles. Entre aquests consignarém com en 1278, á uns navegants, als qui sorprengué horrorosa tempestat, al invocar á la Verge de la Mercé reclamaren lo auxili de la monja; junt á ells oygueren una veu que 'ls digué: *Jo só Sor María de Cervelló qui ab la Santissima Verge vinch á vostre socós.* Y calmantse encontinent los vents, sortí la nau del perill.

En altra ocasió, lo temporal rompé las amarras d' una embarcació anclada en lo port, qual pilot se trobava dins de Barcelona, y emmenant-la mar endins y sense govern, esdevenia imminent un cataclisme. Tots los qui des de la platja contemplavan tan horrible situació restaren sor-

presos, al observar com Sor Maria, feta la senyal de la creu sobre las ayguas y sobre d'ella, se llançava á caminar damunt las onas, com si fossen roca ó s' haguessen congelat; y arribant á la nau, la prenía per una vora y entre las ja calmadas onas, la dexava aconduhida en lloch segur.

Y pera terminar, en 1289, ço es, un any abans de pujar á la gloria Sor Maria, altre temporal feu perdre la ruta al vaxell que conduhía als mercenaris Fra Manuel d' Alburquerque y Fra Arnau de Liniver. Perduda tota esperança, los frares reclamaren fervorosament l' auxili de la Santa, de qui acabavan de despedirse al dexar Barcelona. Aquest no 'ls faltá, aparexéntselshi esta caminant pel mar, ab son hábit de la Mercé y donantlos coratge y esperança en Deu. La furia del mar calmá y desaparexent la visió, pogueren continuar lo viatge sens contratemps.

Ab molts altres miracles podriam extendre esta breu ressenya de sa vida; mes com sols tractém compendiarla per donarne lleugera idea, atrassém á nostres llegidors á alguna de las varias obras que tractan de la Santa barcelonina, protectora especial de mariners y navegants (1).

(1) De las varias obras escritas sobre Santa Maria de Cervelló han arribat á nostre conexement las següents: una del any 1323, sens duple la mes antigua, de autor anónimo y dedicada á son parent Guillem Ramón de Cervelló; *Vida de Doña Maria de Cervellón ó del Socós beata profesá de la orden de Nuestra Señora de las Mercedes* per Esteve de Corvera (Barcelona 1629); *Epítome de la admirable vida, virtudes y milagros de Santa Maria de Cervellón comunmente llamada del Socós*, per Fra Joan Interian de Ayala (Salamanca 1695), *Vita catalaunæ virginis Mariæ de Cervellón, vulgo Socós, ob suæ beneficentiæ virtutem appellatæ* per Frá Miquel de Ulate (Madrid 1712); *Vida y milagros de Santa Maria del Socós* per Fra Manuel Marian Rivera

Un dimars que 'n comptavam 19 de setembre de 1290, entregá sa ánima á Deu, tenint prop de 60 anys. Tot Barcelona acudí á la iglesia de la Mercé á contemplar lo cors universalment calificat de Sant, bregant per emportarsen reliquias de sa roba. Durant los tres días en que fou exposat al públich, obrá grans maravellas. Sepultárenla dins de la Mercé, en la part destinada á las monjas difuntas.

Los miracles que Deu concedí per sa intercessió, aumentaren de día en día, demostrantho lo gran nombre de presentallas al envoltant de sa tomba. Entre aquells no escassejaren sas aparicions als navegants qui reclamavan son socós.

Pere III de Catalunya, en 1380, maná construir una rica caixa pera guardarhi lo incorrupte cors de la Santa. A ella tractavan de trasladarla pomposament, lo 17 de juliol, y al intentar efectuarho lo Bisbe de Barcelona, tots los presents observaren, admirats, com no' cabía dins la nova caixa. Retornada á la vella, hi capigué sens lo més petit esforç, recobrant sa estatura normal. Davant aquest portentós fet y ab l' autoritat de tants altres miracles, lo Bisbe de Barcelona permeté donarli pública veneració, colocant lo cors Sant en la capella de Santa Catarina de la iglesia de la Mercé, ó de Santa Eularia, y dexant á la nova caixa, buyda, y ab testimoni del fet, en lo lloch que ocupá la primitiva.

(21693?) y *Epítome de la vida y milagros de la segunda Estrella del mar, la ilustre Virgen Cathalana S. Maria de Cerpelló, con un breve nohenario y Memoria de algunas Religiosas Mercenarias hijas suyas—Y á la fin, una recitación espiritual de singular virtud*, per Fra Ramón Vidal (Barcelona, 1746).

Canonisada la Santa, Barcelona projecta grans festes.

En 1629, y ab la firma de més de 160 cavallers, se presentá á Roma una petició pera canonisar á Sor María de Cervelló. Començat lo procés, esdevingué un tant laboriós per las calamitats que 's desenrotllaren en nostre Principat. Mes essent arquebisbe de Tarragona, Frá Joseph Llinás, Mestre General de la Mercé, se li doná gran impuls, obtenint de Ignoscenci XII, en 1692, la aprovació de culto immemorial, ó siga confirmant la antiquíssima canonisació que de fet gosava entre los catalans Santa María de Cervelló ó del Socós.

Altament honrada restá, la Patria de la Santa, ab la declaració oficial de son culto. Entenentho axís, lo Concell de Cent, en data de 28 de novembre de 1692, decidí la celebració de grans festes ab las que solempnisé aquest acontexement, fixant la diada del 5 d' abril de 1693 pera efectuarlas.

En lo Concell de Cent ajuntat lo 17 de janer de 1693 lo Sr. Conceller en Cap doná lectura del seguent projecte de festas, que per mes de un concepte es sumament interessant.

«Excm. Señor.

«V. Exª en diada dels vint y vuyt del mes de
»Noembre de Mil Siscents noranta dos fou ser-
»vit deliberar que per compte de la present Ciu-
»tat se fes un dia de festa y lo que se oferís per
»rahó de la celebració de las festas de Canoni-
»sació de la gloriosa Santa María de Cervelló,
»dita comunment del Socós, filla de esta Ciutat
»y batejada en la parrochial de Santa María del
»Mar cometent als Excms Srs. Concellers y
»junta de Vint la disposició junt ab lo Reverent
»Pare Prior del Real Convent de Santa Eulalia
»del Real y militar Orde de N^o S^a de la Mercé
»de la diada de dita festa concedintlos facultat
»de ferho axí com los aparexeria, y de conferir
»y practicar esta dependencia axí ab lo molt
»Ill^{re} Capítol de la present Ciutat com altres
»qualsevols Comuns y particulars y fer emba-
»xades, tenir conferencias escriurer cartas á qui
»aparagués ser convenient y fer tot lo demes los
»aparexeria conduir a esta materia, gastant per
»dit effecte fins a la quantitat de Mil lliures y no
»mes, de compte de General administració.

»Inseguint la qual delliberació dits Srs. Con-
»cellers ab la junta de Vint tinguda als vint y
»dos de Desembre prop passat deliberaren que
»dits Srs Concellers anomenassen sis persones

»de dita junta para que junt ab ells practicassen,
»vessen y regoneguessen lo que deuria fer sobre
»dita festa, formant ne un paper ab report á dita
»junta. Y haventse les sis personas conferit dif-
»ferents vegades formaren un paper sobre la di-
»recció de dita festa lo qual fonch reportat á dita
»junta als sinch de Janer del corrent any. La
»qual junta de Vint deliberá que dits Senyors
»Concellers y ditas sis persones se dignassen
»remirar lo dit paper e idear tot lo que se de-
»gués fer per dita festa, com y també per la pro-
»fessó, de tots los circumstants y dependents de
»ella formantse un nou paper ab lo compte de
»tot lo gasto individual servintse dits Senyors
»Concellers reportarho á V. E. haguda conci-
»deració de que per ara tot lo premeditat per
»ditas sis personas no era bastant la quantitat
»de Mil lliures que V. E. fonch servit deliberar
»havent de correr la festa per compte de V. E.
»per lo que se posa en la alta comprehensió de
»V. E. lo seguent:

- »Primo que per lo altar se consi-
»dera serán menester quatre cents
»ciris de pes de nou onses quiscu,
»que á raho de onse sous la lliu-
»ra valen. 165 lliures.
»Item per dos brondons de pes vint
y sis lliures ab les armes de la
»Ciutat valen.. . . . 14 lliures.
»Item per lo rededor de la Iglesia
»dos cents ciris per escusarse de
»posar salamons, per ser la Igle-
»sia petita, valen. 82 Ll. 10 S.

- »Item per los Claustres y portaria
»nou salamons que seran vuyt
»de dotse ciris, y lo de la porta-
»ria de vint y quatre ciris, son
»cent y vint ciris, que á dit preu
»valen. 49 Ll. 10 S.
- »Item per cent ciris de quatre on-
»ses quiscun, repartidors per lo
»passadis, ço es de la Iglesia al
»carrer ample, per la Escala
»principal y altres parts que será
»necessari illuminar. 18 Ll. 14 S.
- »Item per la Musica a completas
»de la vigilia a quatre cors y Me-
»nestrils. 16 Ll. 4 S.
- »Item per lo offici a quatre Chors
»ab menestrils, y lo introit de la
»Missa a contrapunt. 19 Ll. 4 S.
- »Item per crexer lo presbyteri, fer
»los catafals dins y fora la Igle-
»sia, fusta, claus y mans, com
»axi se feu per la festa de acció
»de gracias á la Mare de Deu de
»la Mercé. 30 lliures.
- »Item al Capmestre de las Trom-
»petas y á sos companys per to-
»car en la vigilia y dia de la festa. 16 lliures.
- »Item al Capmestre de las Timba-
»les y sos companys. 6 lliures.
- »Item al Capmestre dels Menestrils
»y sos companys. 20 Ll. 8 S.
- »Item per la música de corda dins
»la Iglesia. 8 lliures.
- »Item per un ornato extraordinari

- »per lo altar mayor, adornar,
»colgar y descolgar la Iglesia. . . 66 lliures.
- »Item per colgar los claustros, por-
»taria, passadis del carrer ample
»y tot lo rededor de la Iglesia de
»la part del carrer ample desdel
»portal mayor, aportar, descol-
»gar y tornar las tapissérias. . . . 50 lliures.
- »Item per armar y desarmar los
»salamons portarlos y tornarlos. 12 lliures.
- »Item per vint graelles per lo rede-
»dor de la Iglesia y convent, por-
»tarlas, posarlas y tornarlas. . . 8 lliures.
- »Item teya tres quintars per cada
»una de ditas vint graelles per la
»Vigilia y dia de la festa. . . . 24 lliures.
- »Item per los fochs per lo Campa-
»nar y sobre la Iglesia vint y
»sinch quintars. 10 lliures.
- »Item per doscents poms, cordes,
»candelas y ferlos pintar ab las
»armes de la Ciutat y Religió a
»rahó de dos sous cada un. . . . 20 lliures.
- »Item per Cent pirámides per posar
»llum dins, mans, fusta, paper,
»pintura y candelas. 8 lliures.
- »Item per trenta mascles que se
»dispararan ço es al mitg dia de
»la Vigilia al començarse las
»completas y primera oració de
»dit dia, á la punta del dia de la
»festa, al Gloria, al llevar Deu,
»al exir la professó y al con-
»cluirse, que son vuyt vegades

- »a raho de tres lliures, deu sous
»quiscuna vegada. 28 lliures.
- »Item per los jornals dels homens
»que se hauran menester per
»cuydar de las llums del altar
»mayor e Iglesia para que no se
»posie foch, cuydar de las tapi-
»cerias axi de claustro com de
»fora la Iglesia, encendrer los
»fochs, y demes que sera menes-
»ter y se podra oferir. 25 lliures.
- »Item per la impressió dels Villan-
»cicos y cartells, axí de la publi-
»cació de la festa com del certa-
»men poetich para repartir y en-
»viar fora á differentes regnes. . . 32 lliures.
- »Item per plantar dits Cartells en
»los cantons. 2 lliures.
- »Item per lo regalo al senyor Predi-
»cador com se acostuma. Si en-
»pero sera de Pontifical se reque-
»reix mayor regalo.. . . . 10 lliures.
- »Item per los premis dels assump-
»tos del Certamen poetich perals
»quí faran millors poesias llati-
»nas, catalanas y castellanas en
»honra de la Santa y elogis de
»la present Ciutat. 150 lliures.

»SEGUEIXSE LO GASTO DE LA PROFESSO

- »Primo al Bastaix peral lloguer del
»Cavall. 1 Ll. 12 S.

»Item al R. ^{nt} per portar la bandera	
»de S ^{ta} . Eulalia.	6 lliures.
»Item per lo bou y Cavalls cotoners.	5 lliures.
»Item del qui aporta lo Drach.. . .	5 Ll. 12 S.
»Item per cuets per los Drachs. . .	3 Ll. 10 S.
»Item per los Gegants.	5 Ll. 12 S.
»Item per la Brivía.	5 Ll. 12 S.
»Item per las Trompetas per fer la	
»crida, passada y professo. . . .	20 lliures.
»Item als Menestrils per la proho-	
»menia, ofici y professo.	24 Ll. 6 S.
»Item als Musichs de corda per la	
»professo.	9 Ll. 6 S.
»Item a las Timbales per la passa-	
»da, professo y prohomenias. . .	8 lliures.
»Item per portar las atxes el bas-	
»taix alla ahont ha de exir la	
»professo y altrament convindra	3 Ll. 10 S.
»Item per los Reys.	8 Ll. 8 S.
»Item al Dansador del Aguila y	
»Aguilons..	16 Ll. 4 S.
»Item al molt Ill ^e . Capítol per las	
»distribucions de la professo y	
»cantors segons la concordia. . .	180 lliures.
»Item per los vint y quatre ciris de	
»sis lliures de pes quiscu per los	
»vint y quatre Reys segons la	
»Concordia dels quals ciris la	
»mitat del refus torna a la Ciutat	79 Ll. 4 S.
»Item per lo premi de millor altar.	50 lliures.
»Item per lo premi de millor Ta-	
»bernacle.	40 lliures.
»Item per lo premi de millor Creu	15 lliures.
»Item per lo millor frontispici de	

- »casa. 15 lliures.
- »Item per lo millor Girolifich. 10 lliures.
- »Item per la millor pintura de Girolifich. 10 lliures.
- »Item per la millor invencio. 10 lliures.
- »Item per lo pendo com se feu per
 - »la festa de canonisacio de S^t. Ramon, per tafetà, doradura, pintura de la Imatge de la Santa
 - »en una y altra part ab las armes
 - »de la Ciutat, flocadura de or y
 - »seda, cordons y borlas de or,
 - »hasta dorada y creu dorada al capdemunt de ella y posat tot
 - »apunt.. 100 lliures.
- »Item per la cobertura ó adorno
 - »que ha de cubrir la caixa de la Santa ahont esta son sant cos,
 - »que se considera haverse de aportar á la professo com en ella se aportá lo cos de Sant Ramon de Penyafort.. 150 lliures.
- »Item al Alguacil ordinari per la
 - »dieta de anar ell y sos companys
 - »per acompanyar á las personas que haurán de judicar los altars,
 - »Tabernacles, Creus y tot lo demes que se haurá de premiar.. 6 Ll. 12 S.
- »Suma tot. 1680 lliures.
- »Item per altres diferents gastos
 - »que en semblants festas y occasions se solen oferir se dexa á la comprehensió de V. E.
 - »Totas las sobreditas cosas se han considerat

»conduir para la mayor gloria de Deu N^e. S^r. lluy-
»ment de dita festa y desempenyo de V. E. ate-
»nent á las tants rellevants circumstancias que
»acompanyan á dita Santa per ser ella de nació
»catalana, filla de la present Ciutat, Batejada en
»Santa María del Mar, morta en la dels gloriosos
»Martyrs St. Just y St. Pastor, Religiosa del Real
»y Barcelones orde de N^a. S^a. de la Merce, la
»proteccio del qual fonch vinculada en V. E.
»per lo serenissim Senyor Rey D. Jaume lo
»Conquistador, Mare y fundadora de las Reli-
»giosas Mercenarias, descendent de aquells an-
»tichs Cervellons que derramaren sa sanch ilus-
»tre en la expulsio dels Moros de esta Ciutat y
»Principat, enparentada ab lo gran Monarca Car-
»los Segon (que Deu guarde) y ab las mes altas
»familias Catalanas. Tenint son sant cos inco-
»rrupto dins la present Ciutat y baix de la cus-
»todia de V. E. qui te clau de son sepulchre.
»Havent V. E. experimentat singularissims
»beneficis de dita Santa y en particular en lo
»any Mil Siscents y disset, en que per intercessio
»de ella fonch preservada esta Ciutat de una total
»ruyna y fatal inundacio que amenaçava lo Mar
»entrant fins al Carrer Ample. Atenent axi ma-
»teix que tot lo sobredit cedirà de exemple para
»las demes nacions, augment dels cultos de una
»Santa Barcelonesa gloria de la nacio Catalana
»lustre de esta Ciutat y obsequi a N^e. Rey y S^r.
»las glorias del qual ha procurat sempre ab
»innat amor esta Ciutat y merit pera que la
»Santa nos alcance de Deu N^e. S^r. successio en
»la Monarchia, Pau en lo Principat, felicitat y
»augments á V. E.»

Oyda, pel Concell de Cent, la lectura del predit programa, deliberá destinar á dita festa la quantitat de dos mil lliuras.

Lo dia 21 de janer de 1693, s' acordá que la execució del programa y demes necessari se conferís á la matexa junta organísadora agregantshi quatre militars, los quals sigan nombrats pels Concellers.

III

Apartament dels Canonges en estas festas de la Ciutat.

Com no podria menys de cridar la atenció no veure associats als Canonges de nostra Catedral en aquesta pública manifestació, continuarem la explicació que d'aytal apartament existeix en los llibres del arxiu Capitular (1).

«Despres de haver arribat lo Decret Pontificio »en lo qual declará sa Santetat lo culto inmemorial de Santa Maria de Cervelló vulgarment »dita del Socós lo Prior de la Merce participa »lo feliz succes al molt Ill^e. Capítol lo qual li »rendi las gratias per la atentio havía usada en »darli tal notitia. Los Religiosos de la Merce de- »manaren la clau de la urna en que esta recon- »dit lo Cos de la Santa, que de sinc que ni ha »ne possehex una lo molt Ill^e. Capítol per lo »que resolgue azistissen en la visura del Cos »Sant dos S. S.^{ors}. Canonges. La primera de-

(1) *Llibre de notes y memories perpetues de la present Iglesia,*
1637 á 1721 foli 108.

»mostratio ques feu en la celebratio de tal dicha
»fou entonar lo Tedeum en la Iglesia dels Mer-
»cenaris, la qual Functio feu lo Sr. Canonge
»Fran^{co}. Maymo ab la Assistentia dels S. S.^{ors}
»Virrey, Ciutat, Nobleza, y multitud de Poble.
»Despres de haver passats alguns messos resol-
»gue la Ciutat de Barcelona solemnisar la Decla-
»ratio del Culto inmemorial ab demostrations
»mes festivas y pera lograr sos desitgs solicita la
»interventio del molt Ill^e. Capitol per medi de
»una Enbajada que aportaren los SS^{ors}. Don Gia-
»cinto Segrera y D. Felip Alegre ab la qual pro-
»posaren la intentio que tenia lo molt Ill^e. Con-
»sistori de la Ciutat de que cooperes lo Capitol
»en la Festivitat conforme havia executat en la
»canonitzatio del glorios Sant Ramon de Peñya-
»fort: resolgue lo Capitol condecendissen a la
»petitió los SS^{ors}. Canonges D. Dalmau Co-
»pons y D. Ignasi Bru ab una enbaxada se enbia
»lo Sindic a pendrer ora, isque del Consistori lo
»Conseller D. Ramon Codina, lo qual digue al
»Sindic essas formals paraulas, *que estava*
»*prompte lo Exelentissim Consistori ha rebre*
»*la Enbaxada sempre que lo molt Ill^e. Capitol*
»*li dones lo titol de Exelentia del qual sa Ma-*
»*gestat li havia fet gratia ab la merce de la*
»*cobertura a juditi de la ciutat inseparable de*
»*la Exelentia. Participaren los sobredits comisa-*
»*ris al molt Ill^e. Capitol la Resposta del Conse-*
»*ller Codina a vistas de la qual resolgue no se*
»*instes mes la Enbaxada ab repulsa de la pre-*
»*tentio tenia la Ciutat del titol de Ex^a. (1), per*

(1) - En las notes del llibre ja referit del arxiu de la Catedral de Barcelona pertanyents a la segona mitat del any 1694, hi llegim lo

»lo que se suspengue lo tractar ab la Ciutat la
»concurrentia y modo de celebrar la Declaratio
»del Culto inmemorial de la gloriosa Sta. Ma-
»ria de Cervello. No obstant lo enbaraz del
»tractament de la Ciutat inientá lo P^e. Fra Ema-
»nuel Rivera Prior del Convent de la Merce
»conseguir ab la negociatio lo que estava des-
»concertat per medi de la Ciutat. Comparague
»un dia en lo Capítol y despres de haver dita
»una Oratio ben estudiada rematá son Discurs
»demanant al molt Ill^e. Capítol un dia de Festa
»a sos gastos en la conformitat que Virrey, Ciu-
»tat, Diputacio, Bras Militar, Llotgia, Marquez
»de Aytona, Collegi de Ceres y altres Devots se
»havian enpenyat a ferla a expensas propias y
»convenientia del Convent per las dexas de la
»Cera en Benefici de la Sagristia. Oyda la pre-
»tentio del Pare Prior, y registrats los Exemplars
»de diferents Canonizacions en las quals nos
»troba altra que la Assistencia del molt Ill^e. Ca-
»pítol, Clero y Capella sensa contribuir en los
»gastos que aportave la Festa de aquell dia se li
»dona al P^e. Prior la negativa, concedintli en
»altre ingres que feu en la Aula Capitular la li-
»zencia que demana de tocar las campanas tant

següent ab referencia á la fi d' aquesta tibantó de relacions entre ab-
dos entitats barceloninas.

«Las dificultades y reparos que tenia lo molt Ill^e. Capítol acerca la
»Exel.^a que pretendia la Ciutat de Bar.^a per lo que evitaba lo tractar
»ab ella, quedan gia desbanescuts a vistas del Real Decret que ha despachat sa Magt. (que Deu guarde) en lo qual mana al Virrey y Capita
»Gl. lo Sr. Marqués de Villena y al Real Consell donin á la Ciutat de
»Barcelona lo tractament de Grande de España senza llimitar honor
»algu dels ques comuniquen als Grandes: en virtud del qual resolgue
»lo molt Ill^e. Capítol enbiar a la Exelma. Ciutat de Bar.^a la enorabona
»de tan gran merce y los Comisaris foren los S.Sors. Canonges
»D. Joan Olzina, y Romaguera.»

»de esta Iglesia com de las altres, la Clau per
»obrir la Urna encomanantla a D. Anton Sayol
»pera que azistis en la altra Vissura en compa-
»nyia del Notari Massia Marssal y de fer la Pro-
»fesso ab las comunitats de sols los Religiosos
»de la present Ciutat, que per celebrarsse la De-
»claratio del Culto Inmemorial de la gloriosa
»S^a. M^a. de Cervello en Sedia vacant espectava
»al molt Ill^e. Capitol o a sos Vicaris Generals la
»jurisdictio, y dispositio en totas las Functions
»Eclesiasticas.»

IV

Preparatiu de festes en las poblacions principals de Catalunya.

Aleshores estava per provehir lo Bisbat de Barcelona y los Concellers escriuen al Abat de Sant Pere de Galligans (28 de febrer) suplicantli vulla honrar á la Ciutat celebrant de Pontifical y responant dit Abat (3 de març) acceptant lo encarrech.

Al Rey li escriuen los Concellers lo 7 de març donantli la enhorabona per veure canonizada á una Santa emparentada ab ell, puix que en sas venas hi corre sanch dels antecessors de Santa Maria, *per ser esta y V. R. M. descendents dels antichs Comtes de Barcelona*. Ensemps li pregan *se digne manar escriurer á tots los llochtinents de V. R. M. en la Corona de Arago, que en sos districtes fomentien lo major lustre de las festes de dita canonizacio*.

Lo propi dia fou escrit al Arcabisbe de Tarragona y Bisbes de Lleyda, Solsona, Urgell, Girona, Tortosa y Vich, participantlos lo acort de

la Ciutat de celebrar, ab grans festes, en lo 5 de abril, la dita canonisació, suplicantlos vullan *acompanyar á esta Ciutat en extendrer y ampliar los cultos y veneracions de dita Santa.*

Finalment en la mateixa data de 7 de març escrigueren los Consellers als Jurats de las Ciutats de Çaragossa, Valencia y Gerona (1), Concellers de Vich y Manresa (2), Procuradors de Tortosa (3), Pahers de Lleyda y Balaguer (4) y Consols de Tarragona, Seu de Urgell y Solsona (5) una carta á cada hu d' ells, concebuda en los matexos termes ço es, del tenor següent:

«Molt Ilustre Señor.

»Attenent esta Ciutat la antigua mutua y política correspondencia que entre ella y V. S. ab

(1) Apareix digne d' estudi las diferents denominacions ab que se designaren las autoritats populars de las ciutats, vilas ó universitats catalanas des de los darrers segles de la Etat Mitjana. Per lo que puga convenir anotarém que reberen nom de *jurats*, á més de las aquí esmentadas, las següents, entre moltes altres de que no havém tingut conèxement, puix doném estas notas sens la menor pretenció: Badalona, Premiá, Vilassar, Cabrera, Argentona, Mataró, Caldetas, Arenys, Canet, Blanes, Sant Feliu de Guíxols, Riudolms, Banyolas, Besalú, Prades en lo Rosselló, Granollers, Tarrassa, Sabadell, Caldes de Montbuy, La Roca, Sarriá, Sitges, Vilanova, Torredembarra, Vendrell, Valls, Reus, Santa Coloma de Queralt, Vilafranca del Panadés, Capellades, Piera, Calaf y Alcover. A més en las Balears, Mallorca, Menorca y Ciutadella. En la major part de las poblacions del Vallés, Maresma, Plá de Barcelona, Llobregat y en general de tot Catalunya, fou aquesta de *jurats* la denominació més generalizada y comuna.

(2) Lo nom de *concellers* lo trobám també aplicat á las autoritats de Moyá, Igualada, Sallent, Prats de Rey, Sampedor y Berga.

(3) Lo nom de *procuradors* es típic y exclusiu á la ciutat de Tortosa.

(4) *Pahers* se anomenaren també los de Tárrega, Cervera, Bellpuig, Pons, Agramunt y Ager.

(5) *Consols* tingueren Montblanch, Sanahuja, Cardona, Guissona,

»inviolable constancia ha fins vuy perseverat,
»no pot faltar en esta ocasio de participar á V. S.
»la alegre canonizacio de Santa Maria de Cerve-
»lló cognominada comunment del Socós, per lo
»que tots los necessitats en ella trobaren. Ha re-
»solt esta Ciutat ab sa acostumada pietat festejar
»dita canonizacio per las moltas y rellevants cir-
»cunstancias que acompanyan á dita Santa per
»ser ella filla de esta Ciutat, emperantada ab sa
»Magestat (que Deu guarde) descendent de la
»nobilissima familia de Cervelló, una de las
»nou que ab illustre sanch llibertaren est
»Principat y Ciutat del jugo Mahometano, vuy
»incorporada ab la Exma. casa dels Moncadas
»Marquesos de Aytona. Y desitjant esta Ciutat
»la diffusio dels festius cultos deguts á dita San-
»ta canonizada, recorre á la catholica devoció
»de V. S. suplicantli vulla acompanyar á esta
»Ciutat en la celebracio de dita canonizacio ab
»aquellas demostracions que V. S. ha acostumat
»y que nos prometem de la uniformitat de V. S.
»ab esta Ciutat suplicantli tambe se digne ma-
»nar fixar los cartells inclusos del certamen
»pohetich. Quedant sempre prompte á la ejecu-
»cio dels ordes que V. S. sera servit participar-
»nos. Nostre S^r. garde á V. S. molts anys com
»ley suplicam. Barcelona y Mars 7 de 1693.

»Molt Illustre Señor

»De V. S. sos majors servidors

»Los Concellers de la Ciutat de Barcelona.»

Castellbó, Vilafranca de Conflent, Puigcerdá, Olot, Figueras, La Jun-
quera, Torroella de Montgrí, Cadaquers, Llansá, Bagá, Camprodón
y Castelló d' Ampurias, axí com en la part de França apareix en las
poblacions de Copllüre, Perpinyá, Narbona, Argcics, Illa, Ax, Mar-
sella Beziers y moltas de altres.

De algunas respuestas fetas á las cartas dels Concellers, ne tenim conexement. Lo Bisbe y los Pahers de Lleyda respongueren lo 11 de març afirmativament á la demanda y disposats á festejar la canonisació. Altre tant feu lo propi dia lo Bisbe de Gerona.

Los Jurats de Gerona, ab data de 12 de març, diuen entre altres coses: «Y quan tingam lloch »de acompañar a V. Exª en la celebracio de »dita Canonitzacio (lo que no es posible vuy en »dia que per obehir als ordres Reals a ocasio de »las notorias diferencias tenim ab lo Senyor »Bisbe y Capitol de esta Santa Isglesia no acistim »en ninguna Isglesia) procurarem ab aquellas »demonstracions que esta Ciutat desitja y ha »acostumat en semblants ocasions.»

Lo Bisbe de Tortosa, lo 14 de març, los Consols y Arquebisbe de Tarragona, lo 16, escrigueren mostrantse propicis á la petició, en tanta manera, que lo Arquebisbe en sa carta los hi deya: «Quisiera que mi salud y mis precisas »ocupaciones me diessen lugar á concurrir con »V. Exª en tan festivos dias, y servir de Cape- »llan á V. Exª en las sagradas funciones.»

Seguidament aparexen las cartas dels Pahers de Balaguer, en data de 18 de març, Bisbe de Solsona en la de 19, Concellers de Vich en la de 20, Procuradors de Tortosa en la de 22, Bisbe d' Urgell en la de 24, Jurats de Valencia en la de 25, Consols de Solsona en la de 1 de abril y Consols de la Seu de Urgell en la de 6, respirant totas ellas lo mateix sabor d' alegría y conformitat en celebrar alguna festa en honor de Santa Maria del Socós, si bé no hi venen especificats

los plans de las festivitats acordadas. Devém fer excepció en los Procuradors de Tortosa, los qui explicavan que per tal motiu «se faran tres nits »de llumenaries, un Diumenge festa en la Seu »ab repich de campanes, missa y sermó que se »celebrara ab tota solemnitat y a la tarde pro- »cesso general ab sos altars parats per los Ca- »rrers. Y haura tambe corro de toros, balls y »altres demostracions de alegría de manera que »menos justes per lo Riu (que per la incomoditat »del temps nos podran fer) se executarán altres »festes que correspondran a les que esta Ciutat »celebra.»

Acort de traure lo Cors Santa Maria
de Cervelló.

Lo 22 de març los Concellers «ordenaren al
»discret Carlos Garau notari publich de Barce-
»lona y subsindich de la present Ciutat se con-
»ferís ab lo molt Rnt. Pare Prior del Real Mo-
»nestir y Convent de Sancta Eulalia del Real
»y militar orde de Nostra Señora de la Merce
»de la present Ciutat al qual per part del
»Ex^{im.} Concistori dels Ex^{ms.} Concellers de la
»present Ciutat demaná: Que en la professo
»fahedora als sinch de Abril primer vinent per
»ocasio de la canonització de la gloriosa Sancta
»Maria de Cervello dita del Socos, fos aportat
»en ella lo cos de dita Sancta per consuelo uni-
»versal del poble y essent tornat en concistori
»dit subsindich feu relació com havent posat en
»execucio lo que sobre li ere estat ordenat se
»ere conferit ab dit Molt R^{nt.} Pare Prior, al que
»havia donat dit recado y que li havia respost:
»Que estimava molt lo affecte aportavan los

»Ex^{ms.} Señors Concellers a dita Sancta pero
»coin aportar un cos sanct íntegro com hera lo
»de dita Sancta en una professo era cosa molt
»grave, no se atrevia dit Pare Prior a condescen-
»dir luego al que per part de dits Ex^{ms.} Señors
»Concellers lí ere estat insinuat pera poder con-
»descendir al gust tenian dits Señors Concellers
»sens primer juntar la R^{nt.} comunitat de dit
»convent y participarlos la voluntat y loable
»desitg de sa Exª. que per est effecte la ajunta-
»ria y la resolucio pendria dita R^{nt.} Comunitat
»offeria reportarla al Ex^{m.} Concistori, com en
»aquexa conformitat ho referi dit subsindich á
»sa Exª. en concistori.»

La resposta que lo endemá torná als Conce-
llers lo R^{nt.} Pare Presentat frá Emanuel Mariano
Ribera, Prior del dit Convent, fou que: «atte-
»nent que la present Ciutat es Patrona y Protec-
»tora de dit Real Convent, y que com á tal li ha
»franquejat innumerables beneficis y que ara
»novament ha procurat y procura la present
»Ciutat festejar la Canonitsacio de dita Gloriosa
»Sancta peral cos de la qual ha manat fer una
»rica caixa de plata, per ço y per la gran auto-
»ritat del Excm. Concistori que ho demana ve-
»nen be dits R^{nts.} Pare Prior y Convent en que
»se aporte á la professo lo dit sanct cos. Y enca-
»ra que per demostracio de la gran gravetat de
»aportar lo dit sanct cos a la professo podia es-
»perar de dits Ex^{ms.} Srs. Concellers repetida
»instancia y demanar se servissen fer acte auc-
»tentich de promesa á dits R^{nts.} Pare Prior y
»Convent de que dits Ex^{ims.} Señors Concellers
»restituhirian lo dit sanct cos en lo mateix pues-

»to de ahont se traura ab tota sa integritat, no
»obstant essent com es la Real Religio de Nos-
»tra Señora de la Merce filla no adoptiva sino
»natural de la present Ciutat vol guardar á sa
»Exª. tota la filial atencio no demanant repetida
»instancia ni solemnitat de actes, fiant mes de
»la sola paraula del Ex^m. Concistori que de la
»auctoritat de instruments.»

VI

Invitació al Claustre Universitari.

Curiosa es la descripció del ceremonial seguit quan la Ciutat invitá al claustre Universitari á las festas de la canonisació, lo dimecres 25 de març. «En aquest dia a la tarda (avisat primer »per part del Ex^{im} Consistori dels Srs. Concellers desta Ciutat lo molt R^{nt} Señor Rector de »la Universitat litteraria y studi general de la »dita present Ciutat pera convocar los quatre »Collegis de aquella) y obtinguda hora pera las »quatre de la tarda del die present anaren ab »embaxada en nom y per part dels Ex^{ms} Señors »Concellers desta Ciutat (que es al cap de la »rambla) y arribats en aquella los hisque a re- »brer al portal principal de dita Universitat lo »dit molt R^{nt} Señor Rector de aquella aportant »devant un dels vadells ab sa massa alta al coll, »y anant dit Señor Rector á ma esquerra y dits »Señors Embaxadors a ma dreta sen entraren »tots (ço es primer lo Señor Don Jacyntho segon

»lo Señor Joan Francesch Maresch y ters y últim
»dit Señor Rector) al aposento nou que es inme-
»diat á ma esquerra de la porta principal de dita
»Universitat y per no haverhi encara lo número
»de Doctors dels quatre collegis que eren menes-
»ter pera compondrer aquells, estigueren junts en
»aqueix puesto fins que hi hagué cumpliment
»de Doctors pera tenir dita Universitat que en
»esserhi les hores dit Señor Rector digué á dits
»dos Señors Embaxadors ques mortificassen que
»ell sen havia de pujar dalt al Teatro que en ser
»hora jals faria avisar y encontinent dit Señor
»Rector sen puja (ab lo vadell devant) dalt al
»Teatro (ahont se convocaven) a effecte de insi-
»nuarlos la causa de la convocació: y al cap de
»un rato que dit Sr. Rector sen fou pujat fonch
»per un dels vadells de dita Universitat donat
»avis a dits dos Señors Embaxadors que ja po-
»dian pujar y exint de dit aposento anant dit
»vadell ab la massa alta al coll devant dits dos
»Señors sen pujaren dalt y al cap de la escala
»que es ans de entrar al Teatro los reberen, dos
»Srs. Doctors en Philosophia, un poch mes en-
»vers la porta del Teatro los reberen dos Señors
»Doctors en Medicina, un poch mes envers dit
»Teatro los reberen dos Srs. Doctors Juristas y
»contra la porta de dit Teatro los reberen dos
»Srs. Doctors en Sancta Teología y entrant pri-
»mer en dit Teatro dits dos Señors Embaxadors
»y anantlos assistint de corteig tots vuyt Srs. Doc-
»tors fins al cap del Teatro al banch ahont te
»acostumat seurer lo Señor Rector en actes lit-
»teraris y de Universitat y en ser en dit puesto
»se assentaren al dit banch ço es dit Sr. Don Ja-

»cyntho Sagrera al cap del banch á ma dreta, á
»son costat y ma esquerra dit Señor Joan Fran-
»cesch Maresch y a son costat y ma esquerra
»dit Señor Rector, tenint dits dos Srs. Embaxa-
»dors devant la tauleta ab son tapete tinter y
»campaneta. Y los Srs. Doctors dels quatre Co-
»llegis estaven asentats als banchs dels costats
»(que estan posats per llarch en dit Teatro) los
»quals estigueren de peus drets fins que dits dos
»Srs. Embaxadors foren assentats, que les hores
»tots se assentaren, y estant de aquexa manera
»dits Señors Embaxadors (despres de haver sa-
»ludat) donaren de paraula sa embaxada dient
»entre moltes altres cosas: Que lo Ex^m Concis-
»tori dels Señors Concellers desta Ciutat en ma-
»nifestació del gran consuelo y alegría ab ques
»trobave de haver pogut lograr en sos dies la
»Canonitsació de la Gloriosa Sancta Maria de
»Cervello nomenada per sos molts miracles del
»Socos, filla natural de esta Ciutat y de tant
»Illustre familia Religiosa del Real y Militar
»Orde de Nra. Señora de la Merce, lo qual orde
»es també fill únich de esta Ciutat per haverse
»dignat Maria Santissima Señora nostra Real y
»visiblement en lo any 1218 posar sas divinals
»plantas en esta Ciutat baxant del Empireo pera
»manifestar al invictissim Señor Rey Don Jaume
»primer de aquest nom y als gloriosos sanct Ra-
»mon de Penyafort Canonge de la Catredal desta
»Ciutat y Sanct Pere Nolasco sa divina voluntat
»de ques fundas en esta Ciutat dit orde pera re-
»demir catius de poder de infels, com axí se
»executa. Y desijant en tot posar en execució lo
»resolt per lo savi consell de cent en respecte de

»las festivitats y regosijos se devian fer dita ca-
»nonitsacio en honrra de dita Sancta y que ha-
»ventse de fer lo die sinch de Abril primer vi-
»nent la celebritat y professo conciderant los
»Ex^{ms} Señors Concellers que lo cumpliment del
»lustre de dita professo havia de ser asistent en
»ella la universitat en forma de universitat: Que
»perço los havia aparegut fer aquesta represen-
»tació pera que en demostracio del consuelo y
»júbilo asisteix al comu y particulars de dita
»universitat y fent merce a la Ciutat convingués
»en asistir en forma de universitat a dita pro-
»fessó peral major lustre de ella, que a mes del
»obsequi gran se faria á la Sancta seria de sin-
»gular aprecio pera la present Ciutat y per dits
»Exc^{ms}. Señors Concellers. Y apres de referida
»embaxada respongue dit Señor Rector quant
»desijaven donar gust als Ex^{ims} Srs. Concellers
»en cosa tant del obsequi de la Sancta y del ca-
»rinyo de tota la universitat, per interessar tots
»en sas glorias per las rahons refferidas en la
»Embaxada y altrament pero que esta era ma-
»teria que encara que tots ho desijaven ere pre-
»cis haverse de conferir y resoldrer per los qua-
»tre collegis y que ell en aquell mateix congres
»ans de disgregarse los ho proposaria y de la
»resolució se pendria ne participarian las degu-
»das noticias als Exc^{ms}. Señors Concellers: y
»passat tot lo sobredit se despediren dits Señors
»Embaxadors y sen anaren acompanyant los fins
»al cap de la Escala los sobredits vuyt Señors
»Doctors ab lo verguer ó vadell devant ab sa
»massa alta, y aquí al cap de la escala fetas las
»degudas cortesias y serimonias se despediren y

»dits Srs. Embaxadors sen devallaren y sen anaren y apres lo endema demati á 26 del mateix »feren dita relació al Ex^{im} Concistori dels Señors »Concellers en casa la Ciutat.»

Lo dia següent, 26, los Concellers reberen embaxada del Claustre Universitari en la qual participaren que pera arreglar algunas dificultats que impedian sa assistencia corporativa en la professó havían nombrat quatre doctors, pera que d' acort ab las personas que designassen los Concellers, vegessen la manera de donarhi solució favorable. Com en la ressenya de la professó que 's continuarà no hi venen indicats los catedràtics de la Universitat, crehém que no s' arreglaria lo conflicte.

Barcelona ultima los preparatius.

Acordaren los Concellers que portás lo pendó principal en la professó, En Guillem Ramon de Montcada, Marqués de Aytona, per quant *á mes de esser tant affecte á las cosas de esta Ciutat ere descendent de la Gloriosa Sancta*. Lo 30 de març passá una comissió en cotxe, á sa casa-palau, «y arribats dits dos Señors Embaxadors »á la porta de la casa de dit Señor Marques tro- »baren en ella los cavallers de la familia de dit »Señor marqués y après de saludats posantse »devant sen entraren tots uns y altres pujantsen »dalt dita casa y á la que foren al cap de la escala »trobaren al dit Señor Marques de Aytona que »ab molt agrado los rebe y en ser al primer por- »tal del primer aposento ahont havian de entrar »apres de moltas cortesias y replicas entraren »primer dits dos Señors Embaxadors y ab la »mateixa conformitat prop dita fonch observat »en la segona porta que ho era del aposento

«ahont dit Sor. Marques de Aytona rebe la Em-
»baxada y entrats tots tres en dit ultim aposento
»se assentaren quiscu en una de las tres cadiras
»iguals de repós ab brassos que allí estaven po-
»sades fent assentar dit Sr. Marques als dits dos
»Sors. Embaxadors de cara á la porta de dit apo-
»sento per hont hi eren entrats y lo Sr. Marques
»se assenta de espalles á la dita porta; y estant
»axi assentats despres de moltras cortesias dits
»dos Sors. Embaxadors donaren á dit Sor. Mar-
»ques la Embaxada que reportaven de part dels
»Ex^{ms}. Sors. Concellers.» Acceptá, lo Marqués, l'
encárrech de portar lo pendó, manifestant en
sa resposta, *ques preciava molt de ser catalá y*
que desijave ocasions pera poder demostrar sa
fina voluntat. Acabada la conversa y disposats
á anarsen de la cassa, á despit de «las moltras
»suplicas y replicas li foren fetes per dits dos
»Señors Embaxadors ques detingués y no passas
»avant en cortejarlos, no fonch posible alcança-
»rho, sino que dit Sor. Marques los aná acompa-
»nyant fins al replá mes avall de la escala, per
»lo qual replá se entra als estudis de dita casa,
»en lo qual replá, á continuadas ¿suplicas? de
»dits dos Sors. Embaxadors se resta, y los cava-
»llers posats dins del cotxo que les hores fentse
»moltras cortesias se despediren y sen vingueren
»á casa la Ciutat dits dos Sors. Embaxadors y
»arribats en Concistori feren la sobredita relacio
»á dits Ex^{ms}. Sors. Concellers.»

Lo dimars 31 de març, fixaren per las plaças
y altres llochs de la Ciutat, edictes anunciant lo
dia y curs de la professó y los premis que 's
donarían als tabernacles, creus, altars, geroli-

fichs y enfrons, dels que ja n' havem donat rahó.

En lo mateix dia lo Subsindich de la Ciutat passá á donar la benvinguda per sa arribada al Abat de Sant Pere de Galligans.

Lo divendres 3 d' abril, lo Magistrat de la Llotja del Mar trameté una embaxada als Concellers, composta de Pau Sayol y Sebastiá Cot, mercaders, al objecte de convidarlos á la funció, que en honra de la Santa allí se celebraría lo dimars primer vinent. Respongueren los Concellers: «Que estimaven molt esta demostració y »que se asseguras lo Magistrat que donant lloch »los molts negocis de la Ciutat que de continuo »ocorrian no faltarian ab sa asistencia.»

Entre nou y deu del vespre del mateix divendres tingué lloch lo reconexement del cors de Santa Maria de Cervelló en la iglesia de la Mercé. La caixa hont se guardava tenia varias claus de las que ne poseia una lo Cabildo Catedral, altre la Generalitat de Catalunya y una tercera la ciutat de Barcelona. Presenciaren la obertura de la caixa, lo diputat eclesiástich Anton de Planella y Cruylles Abat de Besalú, lo Conceller en Cap Francisco Falguera y lo Canonge de la Seu Anton Sayol. Tres actes ne foren llevadas, una pel Escrivá Racional dels Concellers, altre pel Escrivá Major de la Generalitat de Catalunya y la tercera pel notari del Capítol. Figuran com á testimonis de las actas, lo Marqués d' Aytona, lo Comte de la Garriga, Narcis Descallar, Anton de Rocaberti y Pau y una copiosa multitud que omplía la nau del temple, Cerciorats de la realitat de son contingut fou novament tancada.

VIII

Festas celebradas per la Ciutat lo 4 y 5 d' Abril.

Lo disapte 4 d' abril, alegrá lós ciutadans de Barcelona, veure la *passada* de la professó que havia de tenir lloch lo endemá, la qual seguí tots los carrers fixats en lo edicte y dels que se donará compte al ressenyar dita professó.

A las cinch de la tarde, los Concellers «ab los »verguers y massas altas tots dins cotxes anaren »á la Iglesia del Real Monastir y Convent del »Real y Militar ordre de Nostra Señora de la »Mercé de la present Ciutat anant per lo rego- »mir y carrer ample y al desembarcar al pati es »devant la portaria y porta principal de la Igle- »sia los hisqueren á rebrer lo R^{nt.} Pare Prior y »tota la R^{nt.} Comunitat de dit Convent y posant- »se los Religiosos devant menos lo Pare Prior y »tres altre Pares mestres ques posaren ço es lo »Prior al costat y ma esquerra del Señor Conce- »ller en cap y los altres tres quiscu al costat y »ma esquerra de dits Señors Concellers y ab

»esta forma sen anaren dret á la porta de la
»Iglesia ahont dits Pares los donaren aygua be-
»neyta ab lo salpasser y continuarent seguida-
»ment á entrar dins dita Iglesia ab dita forma
»continuant fins al presbyteri assistint ab dita
»forma dits religiosos y en ser al presbyteri dits
»Señors Concellers se posaren á la part del
»Evangeli en las caderas y almohadas de vellut
»de la Ciutat que per esta funcio estaven posa-
»des y apres de feta oracio se assentaren en ditas
»caderas y ohiren las completas y villancicos
»que la capella de la Catedral de la present Ciu-
»tat cantaren per la celebració de la festa que
»esta tarde y tot lo die de dema la present Ciutat
»feya en dita Iglesia en honra de Sancta Maria
»de Cervello.» Lo cors de la Sancta estava ja co-
locat en lo altar major.

Lo diumenge 5 d' abril, «al matí entre las deu
»y onse hores partiren de la casa de la present
»Ciutat los Excms. Señors Concellers (lo quart
»y quint absents per indisposició) ab sos Pro-
»mens en forma de Promenia anant primer las
»timbales apres las trompetas apres los menes-
»trils apres los vadells del estudi, porter de cla-
»vari y correu, apres los dos verguers o acom-
»panyadors y luego se seguian los dos verguers
»ab sas masses de plata altas sobre los musclos
»y despres se seguían dits Excms. Señors Con-
»cellers quiscu ab son prom, primer lo cap, apres
»lo segon, apres lo ters y apres lo sise y ab esta
»forma (anant molt endevant lo capdeguayta de
»la ciutat per desembarassar lo cami) anaren a
»la Iglesia de Nostra Señora de la Merce y en
»arribar al pati de devant la porta principal de

»dita Iglesia los hisqueren á rebtrer los R^{nts}. Pa-
»re Prior y comunitat y los accompanyaren fins
»al altar major ab la matexa forma que ere estat
»fet lo die antecedent a la tarda, y posats en lo
»presbyteri sen anaren dits Srs. Concellers als
»banchs de vellut carmesi que per part de la
»ciutat eren estats aportats en dita Iglesia y po-
»sats a la part de la Epistola per causa que lo
»Estrado y cadira del Señor Virrey estave ja
»posat a la part del Evangeli, per haverlo convi-
»dat ja los Señors Concellers per medi de dos
»cavallers y posats contra dits banchs se agen-
»llaren y feren oració y feta aquella se alsaren
»y assentaren en dits banchs. Al cap de una es-
»tona tenint avis que lo Señor Virrey desembar-
»cava del cotxo se alsaren dits Sors. Concellers y
»Promens y posantse los veguers devant ab las
»masas altas sen anaren drete via al portal ma-
»jor de dita Iglesia dins lo qual portal toparen
»ab sa Ex.ª y feta la deguda cortesía tornaren á
»girar tots envers lo altar major anant primer
»los verguers y massas apres los Srs. Concellers
»ab sos proms ço es primer sise, apres ters,
»apres segon ab son prom y lo del Señor Conce-
»ller en cap y luego se seguian lo Señor Virrey
»a ma drete y lo Señor Conceller en cap a ma
»esquerra y darrera seguia la familia del Señor
»virrey y anant de aquesta manera sen pujaren
»al presbyteri posantse axí com anaven pujant
»los Señors Concellers y Proms de filera en for-
»ma de promenia contra los sobredits banchs de
»vellut, menos lo Señor Conceller en cap que
»acompanyá lo Señor virrey fins prop son estra-
»do ahont saludantse passant per la part de las

»Espallas de sa Ex.ª sen passá ab los altres Sors.
»Concellers y Promens als banchs de la part de
»la Epistola y estant ja junts ab dita forma lo
»Señor Virrey y los Sors. Concellers se ageno-
»llaren y feren oracio, feta la cual se alsaren y
»respectivament se assentaren y cubriren ço es
»lo Sr. virrey en sa cadira y los Srs. Concellers
»y Proms en dits Banchs. Al cap de gran rato
»arribá en dita Iglesia lo molt Ill^e Sr. Fra Hie-
»ronym de Mora y Navarro Abat del Real Mo-
»nestir de Sant Pere de Galligants y President
»de la Sagrada Religió de Sanct Benet de la Con-
»gregacio claustral Tarraconense assistit de qua-
»tre Senyors Monjos de la matexa Religio molts
»capellans de sa familia patges y alacayos y pu-
»jat en dit presbyteri saludant de transit sen aná
»al peu del altar major, ahont feren tots oracio,
»acabada la qual se giraren tots al Sr. virrey y
»lo saludaren y apres se giraren de cara a la
»part de la Epistola y saludaren tots als dits
»Excms. Srs. Concellers y saludat que hagueren
»sen anaren a seurer a la part de la Epistola
»passats los banchs dels Sors. Concellers envers
»lo altar major, es assaber lo Sr. Abat en una
»cadira de vellut carmesí ab sa almohada de ve-
»llut als peus, y los quatre assistents ab quatre
»tamburets rasos de vellut y assentats revestintse
»dels habits clericals y pontificals y acavat de
»revestir se alsaren y sen anaren al peu del altar
»ahont saludaren lo altar major, apres al Señor
»virrey y apres als Sors. Concellers y acabat de
»saludar dit Señor Abat comensa lo ofici cele-
»brant aquell segons son ceremonial fins quel
»hagué acabat y per lo discurs de ell los assis-

»tents diaca y subdiaca en totas las ocasions de-
»vían saludar saludarent durant lo sacrifici de
»la Missa primer al Señor Abat com á celebrant,
»en segont lloch al Sr. virrey y apres als Srs.
»Concellers y al donar la pau la dona lo Diaca á
»sa Ex.ª y apres lo matex Diaca als Sr. Virrey
»y al comensar lo Evangeli hisqueren sis patjes
»del Sr. Virrey ab sas atxas y saludaren lo altar
»apres lo Sr. Virrey y apres los Srs. Concellers
»y durant lo Evangeli estigueren de peus drets
»ab las atxas altas y acavat lo Evangeli abaxaren
»las atxas y ans de anarsen tornaren á saludar
»ab la matexa forma. Y al comensar lo Prefaci
»tornaren á exir dits sis patjes ab sas atxas y
»fent las matexas saluts, apres de haver dit lo
»celebrant lo Sanctus se agenollaren y estigüe-
»ren de aquexa manera fins que lo Senyor Abat
»hagues sumit que les hores saludant lo altar,
»apres lo Señor Virrey y apres als Señors Con-
»cellers sen tornaren a la Sacristía de hont eran
»exits. Acabat lo offici dit Señor Abat ab sos
»assistents diaca y subdiaca, sen devallaren del
»altar y posantse tots de filera á la grada del
»altar major saludaren dit altar apres es giraren
»al Señor Virrey y apres saludaren als Señors
»Concellers y fetas ditas saluts sen anaren á la
»matexa cadira y tamburets ahont se ere vestit
»de Pontifical, en lo qual lloch se despulla dels
»habits sacerdotals dit Señor Abat y los altres
»per son orde sen anaren á despullar á la sa-
»cristía y vestits tots ab los habits propis de
»Abat y monjos respectíve y ditas las oracions
»de gracias que disposá lo Pontifical se alsaren
»tots y de filera sen anaren á la grada del altar

»y allí saludaren dit altar apres lo Señor Virrey
»y apres los Srs. Concellers y sen anaren de la
»Iglesia y en ser fora dita Iglesia lo Señor Virrey
»y los Srs. Concellers y promens se posaren
»agenollats á fer oració y feta aquella sen ana-
»ren acompanyant á sa Ex.ª ab la matexa for-
»ma que havían fet al venir fins á embarcarse
»en lo cotxo y posat dins de ell se saludaren
»y lo Sr. virrey sen aná per lo carrer Ample y
»los Srs. Concellers y Promens sen tornaren
»en forma de Promenia á casa la Ciutat. Adver-
»tintse que en aquesta celebratio de Pontifical
»predicá lo R.^m Pare Francisco Mora de la
»Companyía de Jesús fill de esta Ciutat y predi-
»cador en exercici de Sa Mag.^t (Deu lo guardé)
»al qual quant hisque á predicar y quant hague
»acabat lo aná acompanyant la Comunitat de
»religiosos de dita Iglesia.

»En aquest mateix die á la tarda á la que fo-
»ren sinch hores partiren de casa de la present
»Ciutat los Exms. Sors. Concellers (lo quart y
»quint absents per indisposició) ab sos Promens
»ab la música de tabals, trompetas, Menestrils,
»y Ciegos devant y anaren dreta vía á la Iglesia
»de Nostra Señora de la Merce exintlos á rebre
»al pati de devant la porta principal de la dita
»Iglesia lo Rnt. Pare Prior y Comunitat de dit
»Convent de la Merce y los anaren acompanyant
»fins al presbyteri dits Señors Concellers sen
»passaren als banchs de vellut de la Ciutat quey
»eren estats portats y posats á la part de la Epis-
»tola per estar posat á la part del Evangeli lo
»estrado del Señor Virrey ab los banchs per los
»Sors. del Real consell y en ser contra los banchs

»de la Ciutat se agenollaren y feren oració al al-
»tar major feta la qual se assentaren fins que
»tingueren avis que lo Señor Virrey arribave
»que les hores se alsaren y anant quiscu ab son
»Prom ab los verguers y massas devant anaren
»á topar á Sa Ex.ª á la porta principal de dita
»Iglesia dins lo llindar de ella, y après de ha-
»verlo saludat lo Señor Conceller en cap se li
»posá á ma esquerra y los demés Sors. Conce-
»llers y Promens devant y devant de tots los
»verguers del Real Concell ab sas massas, de-
»vant de ells los verguers dels Srs. Concellers y
»acompanyadors y morats y anant de aquesta
»manera sen pujaren al presbyteri y axí com ana-
»ven pujant los Srs. Concellers y Promens sen
»anaven als banchs de la Ciutat ahont estaven
»de peus y descuberts, apres pujaren lo Sr. Vi-
»rrey y Sr. Conceller en cap y tras de ells dos
»los Señor Conceller y Señor del Real Consell y
»acompanyant lo Señor Conceller en cap al Se-
»ñor Virrey fins serca son estrado passant per
»las espallas de Sa Ex.ª se saludaren y dit Señor
»Conceller en cap sen aná als banchs de la Ciu-
»tat ab los altres Sors. Concellers y Promens y
»en lo entretant passaren los Sr. Conceller y
»demes Srs. del Real Concell per las espallas
»del Sr. Virrey y sen anaren als banchs de ve-
»llut que á la part del Evangeli estaven posats,
»estant lo Sr. Conceller mes prop de Sa Ex.ª y
»los demes de filera segons sa antiguitat y estant
»ab dita respective forma se agenollaren tots
»uns y altres y feren oració al altar major y feta
»aquella se alsaren y saludantse los uns als al-
»tres se assentaren y cubriren tots. Y la professó

»se feu en dita Iglesia en esta ocasio comensa á
»exir anant per orde ab la forma que se segueix.
»Primo lo Drach, apres la Brivia, apres los dia-
»blots, las Banderas de las Confrarias per son
»orde com se seguexen: Perayres y fusters jun-
»tas, Blanquers, Traginers de Mar, Macips de
»Ribera, Daguers, Garbelladors, Mariners y Des-
»carregadors y Barquers junts, Pescadors, Es-
»parters, Corredors de animals, Revenedors,
»Corders, Flassaders, Boters, Matalasers, hosta-
»lers y taberners, Pellers, jovens ortolans del
»portal nou, Mestres ortolans del portal de Sant
»Antoni, Carnicers, Espasers y llansers, Jovens
»perayres, Texidors de llana, Passamaners, Go-
»rraters, Julians, Mercers, Cotoners, Assaona-
»dors de pells, Texidors de lli, Mestres de casas
»y molers, Escudellers, Gerrers, ollers y rajolers,
»ferrers del portal nou, forners y flaquers, Cres-
»pins y sabaters, Jovens sastres, Manyans del
»regomir, Mestres Sabaters, freners y sastres las
»dos juntas; acabadas de anar ditas banderas se
»següan las creus de las Religions ab lo orde
»següent: Trinitaris descalsos, la de Santa Mò-
»nica, la de Sanct Joseph, la del bon Succes, la
»dels Caputxins, la de Sanct Francisco de Pau-
»la, la de Trinitaris calsats, la de Sanct Fran-
»cesch, la de Predicadors y la de la Merce y es-
»tas tres últimas anaven de filera ço es la de
»Sanct Francesch al un extrem la de predica-
»dors al altre extrem y la de la Merce al mitg. Y
»seguidament apres de ditas creus anaven las
»Religions per son orde com se segueix: Trini-
»taris descalsos, Agustins descalsos, Sanct Jo-
»seph, Bon Succes, Caputxins, Sanct Francisco

»de Paula, Trinitaris calcats, de la Merce part,
»los de sanct Francesch y Predicadors, y al mitg
»de ditas dos últimas Religions anaven part dels
»Pares de la Merce los mes graves y al ultim de
»dits Pares de Sanct Francesch y Sanct Domin-
»go y de la Merce anaven de filera lo Guardia
»de Sanct Francesch, lo Prior de Sanct Domingo
»y lo Prior de la Merce ab esta forma que al un
»extrem de la filera anave lo Pare Guardia de
»Sanct Francesch al altre extrem de dita filera
»anave lo Pare Prior de Sanct Domingo y al
»mitg anave lo Pare Prior de la Merce; la Aliga
»y los aligons anaven entre los Religiosos, des-
»pres de ditas religions se seguia lo pendo de
»dita Sancta que la present Ciutat havia fet fer
»per dita celebritat y professo lo qual pendo á
»la que foren fora de la Iglesia y en via las Re-
»ligions alsantse lo Sor Conceller en cap del
»cap del banch ahont estave assentat ab los de-
»mes Sors Concellers sos companys y Proms
»despres de haver saludat lo altar y á sa Exª de-
»valla del presbyteri y venint lo Sr Marques de
»envers la porta de la Iglesia dreita via envers
»al altar major se encontraren los dos al mitg
»de la Iglesia al endret de entre la capella de
»sanct Aloy y la capella de sanct Lop y prenent
»lo Señor Conceller en cap de má de mi Joan
»Guiu notari publich de Barcelona y scrivá ra-
»tional lo dit pendo lo posa en ma de Sa Exª dit
»Señor Marques de Aytona significantli lo quant
»esta Ciutat restava gustosa de haver pogut lo-
»grar esta honrra de Sa Exª al que Sa Exª de
»dit Sor. Marques respongue ab molta estima-
»cio y agrado y prenent lo dit pendo Sa Exª de

»ma de dit Sor. Conceller en cap sen torná á son
»lloch ahont eren los demes Sors. Concellers y
»Promens: y luego tras dit pendo anaven vint y
»quatre atxas ab las armas de la Ciutat que la
»Ciutat feya aportar en dita professo, les quals
»aportaven los escolanets de la Seu y de altres
»Iglesias. Apres de ditas vint y quatre atxes ana-
»ven los cantors de la capella de la seu, despres
»de dits cantors anaven la musica de ciegos ves-
»tits ab la forma que van en altras professions.
»Apres de ells se seguian los vadells del estudi
»porter de clavari y dos verguers dels Sors. Con-
»cellers, luego se seguian dos proms dels Sen-
»yors Concellers ab sas varas doradas en las
»mans, y immediatament los dos verguers dels
»Sors. Concellers ab las massas de la Ciutat al-
»tas, posadas sobre los musclos y inmediata-
»ment se seguia lo tabernacle sobre del qual
»anave lo cos de sancta María de Cervello dita
»del Socos dins de una rica caixa de plata clara-
»bojada sobre vellut, que la Ciutat havia feta á
»sas expensas lo qual tabernacle aportaven vuyt
»pares sacerdots del mateix orde de la Merce
»anant lo dit sanct Cos sota lo talem que por-
»taven quatre Señors Concellers y dos proms,
»aportant lo S^c Conceller en cap la vara del mitg
»de ma dreta lo Señor Conceller segon la vara
»del mitg de ma esquerra, lo Señor Conceller
»ters la vara de devant á ma dreta y lo Sor. Con-
»celler sisé la vara de devant de ma esquerra y
»dos Srs. Proms las dos varas de darrera. Y
»tras de dit tabernacle y talem anaven los tres
»gremials de Sanct Francesch Sanct Domingo y
»de la Merce, anant lo de la Merce al mitg; apres

»de dits gremials anaven los dos verguers de la
»Real Audiencia, los quals aportaven las massas
»altas al coll: apres de dits dos verguers se se-
»guian los Sors. del Real Consell á dos fileras
»comensant per los menos antichs, anant conti-
»nuant per orde de antigüetat acabant las dos
»fileras ço es la de ma dreta ab lo Molt Ill^e Sr.
»Canceller y la de ma esquerra ab lo Sr. Don
»Narcís de Anglasell y al mitg de estos dos ul-
»tims anave lo Ex^m Sr^r Duch de Medina Cidonia
»virrey del present Principat, aportant sa Exª
»una atxeta encesa en la ma y los Sr^{rs} del Real
»Consell un ciri y tras de Sa Exª anave la fami-
»lia del Sr Virrey y lo poble que seguia, la guar-
»da de alabarders de Sa Exª anave á dos fileras
»portant á Sa Exª y Real consell al mitg. Y
»anant dita professo y demes ab dita forma ana-
»ren per lo carrer de la Merce dreta via al pla
»de Sanct Francesch per dit pla de Sanct Fran-
»cesch, Carrer ample fins al regomir, carrer del
»regomir dreta via fins devant casa de la Ciutat
»plassa de Sanct Jaume, llibrateria, devallada
»de la preso, Boria, plassa de la llana dret á la
»capella den Marcús, carrer de Moncada, de-
»vant Sancta Maria, Cambis, carrer ample fins
»al canto del carrer de la fusteria, per dit carrer
»de la fusteria y carrer de la Merce fins á arribar
»en dita Iglesia de Nostra Sra de la Merce ahont
»se disgrega dita professo, y entrant en dita
»Iglesia los Sors. Concellers ab lo dit Sanct Cos
»y talem ab sos verguers proms y demés del
»gremi de dits Sors Concellers ab la matexa for-
»ma eren anats tota la professó y seguint ab la
»forma sobredita lo Sr. Virrey y Real consell sen

»pujaren al altar major quíscu en son lloch y
»posant lo tabernacle de dita Sancta devant dit al-
»tar y dita la oració que per esta ocasió era pro-
»pia apres de feta oració se alsaren dits Sr Vi-
»rrey y Real consell Srs Concellers y Promens,
»y ab la matexa forma que al mati acompaña-
»ren á Sa Exª fins á embarcarse en son cotxe y
»fetas las degudas cerimonias y cortesias Sa Exª
»ab lo Real Consell sen anaren á Palacio de hont
»eren vinguts, y dits Srs Concellers ab sos pro-
»mens ab la matexa forma eren anats á dita
»Iglesia sen tornaren en casa la Ciutat ahont se
»disgregaren excepto que lo Sr Conceller sisé de
»la Merce enfora per ser home vell baldat y es-
»tar molt cansat del cami de la professo sen aná
»á sa casa.

«Deuse advertir que los Pares del Carme y de
»Sanct Agusti no anaren á la professó per haver
»volgut que sos Priors anassen darrera ab los de
»Sanct Francesch Sanct Domingo y de la Mer-
»cé, contra lo que totas las communitats de reli-
»giosos havian convingut y ajustat.

»Ni tampoch y anaren las Communitats de pre-
»veres per no haverlo volgut demanar la Ciutat
»al Molt Ilustre Capítol Sede vacant.

»En la sobredita professo anaven moltras de
»las sobreditas creus ben adornades y totas las
»Religions quiscuna de per si portave un taber-
»nacle molt ben adornat y per los carrers hon
»passava dita professó fets sos altars esmerantse
»en sa composició y foren fets los de Sanct
»Francesch y de la Companya al pla de Sanct
»Francesch, lo dels Pares Cayetanos á la plassa
»del Regomir, lo dels Pares de Sanct Joseph á la

»plassa de Casa la Ciutat lo dels Pares Trinitaris calsats á la plassa de Sanct Jaume, lo dels »Pares del Bon succes á la reconada de la devallada de la preso, lo dels Pares Trinitaris descalsos y Agustins descalsos en dos voltas de la »Boria, los Pares de Sanct Domingo á la plassa »de la llana, lo dels Pares de Sanct Agusti á la »Capella den Marcus, lo dels Pares de Sanct Felip Neri dits agonitsants á la boca del carrer »dels assaonadors, lo dels Pares del Carme al »cap del Carrer de Moncada, los Pares clerigos »regulars del pla den llull al born contra sancta »Maria y los Pares de Sanct Francisco de Paula »als Cambis.

»En aquesta professo noy anaren los obrers »de la Ciutat ni scrivá de las obras encara que »ells per part de la Ciutat anaren á demanar als »Presidents dels Convents per part de la present »Ciutat fossen servits fer altars y Tabernacles y »també al partir de la professo asisti un obrer y »scriva de las obras fent publicar per los porters »de la obreria axi com havian de exir las Creus »Religions y demes de la professo y per los porters de dits obrers foren convidades les Religions pera que volguessen assistir á dita professo »y per lo cap de guayta de la Ciutat foren convidades las Confrarias.»

Las fiestas de la Generalitat de Catalunya.

Per sa part la Diputació del General de Catalunya feu en estos dias, festas diferents de las anteriorment relatadas, que foren las que verificá la ciutat de Barcelona. En lo Dietari de la Diputació, jornada del 4 d' abril, se veurá lo antagonisme y fredor de relacions que al present regnava entre abduas corporacions catalanas.

»En aquest die lo Ill^e y fidelissim Señor don
 »Pau Aquiles Oydor Militar accompanyat de al-
 »guns oficials y altres personas es anat ab cotxes
 »á convidar al Ex^m llochtinent de sa Mag^t (Deu
 »lo guarde) en lo present Principat de Catalunya
 »per la festa que sas SS^{as} fan en accio de gracias
 »de haverse declarat lo culto y veneracio imme-
 »morial á Sancta Maria de Cervello vulgarment
 »dita del Socos, fahedora dita festa lo die sis del
 »corrent en lo Real Monestir y Convent de Nos-
 »tra Senyora de la Merce de la present Ciutat en
 »virtut de deliberacio per sas Señorias feta als

»tres del corrent. Al que Sa Exª respongué que
»assistiria ab grandíssim gust á la celebració de
»dita festa y que no estranya lo Ill^e Consistori
»si nol comvidava pera assistir á la festa que sa
»Exª per la matexa rahō faria per quant segons
»creya hi havia algun reparo en assistir sas
»S^{as} en concurs dels Concellers y per ço no
comvidaria á sas S^{as}, segons de tot ne ha fet re-
»lacio dit Sor Oydor Militar en Consistori.»

Lo dilluns, 6 d' abril, verificá sa festa la Ge-
neralitat de Catalunya: «á las deu horas del ma-
»tí sas S^{as} anant ab cotxes ab los verguers ab las
»massas devant acompanyats dels oficials de la
»present casa anaren á la celebració de dita festa
»en dit monestir y convent de la merce: arribats
»que foran en la Iglesia sen pujaren dalt en lo
»Presbiteri y feta oració al Altar Mayor se assen-
»taren en los banchs de vellut carmesi colxats
»que per dit effecte se assentavan allí posats á la
»part de la Epistola: al cap de un rato tenint
»avis que sa Exª lo llochinent de sa Magestat,
»qui per part de sas S^{as} era convidat á la assis-
»tencia de dita festa, venia lo isqueren á rebrer
»ab las massas altas en lo portal Mayor de dita
»Iglesia y junts sen pujaren en dit presbiteri y
»feta oració sas S^{as} se tornaren á assentar en
»dits banchs y al cap de un rato lo Ill^e y fidelis-
»sim Señor fra Don Anthon de Planella y Cruy-
»lles Abat de Baselu Deputat eclesiastich asso-
»ciat dels assistents y demes del Pontifical se
»alsa de dit Banch y sen ana a assentarse en la
»cadira de Pontifical ahont ab moltas cerimo-
»nias se revesti de Pontifical per celebrar lo ofis-
»si lo qual se canta ab molta musica y cantoria

»ab vilansicos nous. Predica lo Pare Mestre fra
»geronim Xavi del mateix orde de la merce. Y
»acabat lo ofissi dit Ill^e y fidelissim Señor Depu-
»tat Ecclesiastich estant asentat en dita cadira se
»despulla las vestiduras Pontificals y despres de
»haver fet un rato de oracio agenollat devant
»del Altar Mayor se alsá y despres de haver feta
»cortesja á sa Exª y als demes consistorials se
»torna á assentar á son puesto en los dits Banchs
»y despres tot lo consistori ab los verguers ab
»masas altas devant accompanyaren á sa Exª fins
»fonch encotxat y dessas S^{es} sen tornaren dalt
»en dit Presbiteri assentantse en los matexos
»banchs y despres de haveri estat un poch feren
»oracio al altar mayor y ab lo matex acompa-
»nyament y cotxes sen tornaren en la present
»casa de la Deputació. A la tarda se cantaren
»solemnissimas completas empero sens assisten-
»cia de ses S^{es}.»

X

Altres festes celebrades en honor de Santa Maria del Socós.

Lo dimars 7 d' abril la Llotja de Mar celebrá festa en honor de la Santa, ab asistencia dels Concellers, los que «entre las deu y onse horas »del matí anaren dins cotxes ab los verguers y »massas altas en la iglesia de dit Convent de »Nostra Senyora de la Merce, y arribats al de- »sembarcar dels cotxes los R^{nts} Prior y Comu- »nitat de dit convent los reberen y acompaña- »ren fins á la porta de la Iglesia y en dita porta »los reberen los Consols de llotja deffinidors y »molts altres mercaders aportant sos verguers »ab las massas altas y seguidament las de la »Ciutat y posantse los Consols de llotja y diffi- »nidors al costat y ma esquerra de dits S^{ors} Con- »cellers, ço es Consol militar á la ma esquerra »del Sr Conceller en cap, consol mercader á la »ma esquerra del Sor Conceller segon y lo seu »difinidor á la ma esquerra del Sor Conceller »ters, y lo altre difinidor á la ma esquerra del

»Sor Conceller sise y detras molts mercaders y
»ab esta forma sen anaren dret al altar major y
»allí sen pujaren los Srs Concellers á la part del
»Evangeli, a las caderas y almohadas de vellut
»que de la Ciutat estaven en dita part posades y
»dits Consols y diffinidors sen pujaren als banchs
»de vellut que á la part de la Epistola estaven
»posats y feta oracio se assentaren quiscu res-
»pectivament en dits sos puestos ahont ohiren
»lo offici quel celebrá de Pontifical lo Sor Abat
»de Sⁿ Pau, en lo qual se feren las cerimonias
»y cortesias degudas, y acabat aquell y lo sermo
»feta oracio al altar sen tornaren en casa la Ciu-
»tat acompnyant los fins á la porta de la Igle-
»sia dits Consols y diffinidors ab la matexa for-
»ma los havían acompnyats quants y arribaren,
»y los Pares los acompnyaren fins á esser em-
»barcats en los cotxos.»

Lo dimecres 8 d' abril «en continuació de di-
»tas festas paga aquella lo Collegi dels Candellers
»de cera de la present ciutat: no hi hague offici
»de Pontifical. Predica lo R^{nt} Dr Garrell preve-
»re residint en la Parroquial Iglesia de Sta Ma-
»ria del Mar de la present Ciutat.»

En aquest mateix dia lo Jurat calificador dels
premis concedits per la Ciutat á *la millor Creu,
altar, tabernacle y frontispici del dia de la
professó*, entregá son fallo als Concellers.

Lo dijous 9 d' abril «paga la festa lo comú del
»monestir y convent de Nostra Sra. de la Merce
»de la present Ciutat: no hi ague Pontifical. Pre-
»dicá lo molt R^{nt} Dr Don Pedro Dimas de Potau
»Camarer de la Sancta Iglesia Cathedral de Tor-
»tosa.»

Lo divendres 10 d' abril pagá, la festa «lo
»Excm. Señor Marques de Aytona: no y hague
»Pontifical. Predica lo R^{nt} Pare Mestra fra Ge-
»rónim Xavi del mateix orde de Nostra Sra. de
»la Merce.»

Lo dissapte 11 d' abril feu festa lo Bras Mili-
»tar celebrant de Pontifical lo Abat de Gerri fra
Benet Sala. Predicá lo R^{nt} P. Presentat fra Ba-
rutell dominico y calificador del Sant Ofici,
predicador de S. M. y Prior de Gerona «assistí
»en dit offici lo Protector de dit Ill^e y fidelíssim
»Bras Militar assistí dels oficials y molts altres
cavallers.» En lo altar major hi havia colocat
estrado y cadira pel Virrey, qui no pogué con-
correrhi per haverse indisposat.

Lo diumenge 12 d' abril «ultim de las festas
»de la canonitsació de Santa Maria de Cervelló
»dita del Socós paga la festa lo Excm. Sor Duch
»de Medina Sidonia llochinent y Capitá Gene-
»ral de Sa Maj^t (Deu lo guarde) lo qual no assis-
»tí á ella per trobarse un poch indispost hi as-
»sistí empero lo Real Concell estant assentat á
»la part del Evangeli ab cadiras de vellut car-
»mesí: no hi hague Pontifical. Predica lo reve-
»rent P. Mestre fra Ramon Costa del orde de
»Sant Domingo»

Després de celebrar estas festas Barcelona su-
posem que algunas ciutats del Reyalmne ne cele-
brarian d' altres, menys sumptuosas segura-
ment. Nos induheix á créurého, lo tenir esment
d' una carta escrita per Carlos II, en data de
20 d' Abril de 1693, á la ciutat de Valencia, hont
encomena se fassin demostracions d' alegria
per dit objecte.

Certámen poétich de la Merce.

Lo dimars 5 del seguent mes de maig, «se feu
 »lo certamen poétich per la canonitsacio de
 »Sancta Maria de Cervello en la Iglesia del Real
 »Monestir y Convent de Nostra Sra. de la Mer-
 »ce y per est effecte fou dispossat un tablado de
 »fusta de alsada de tres palms y llargaria vint y
 »sis palms tot cubert de domas carmesí y sobre
 »dit tablado de cap á cap sas taulas cubertas del
 »mateix tros y sobre ditas taulas tres bassinas
 »de plata ab los premis de or y plata y guants
 »dins de ellas, y per lo demes de la llargaria de
 »ditas taulas los premis de llibres, y tras ditas
 »taulas entre ellas y la part de la paret estaven
 »posades de rengla set cadiras de domas carme-
 »sí ab brassos en les quals seguieren los sis Jut-
 »ges y secretari del certamen y se llegiren en
 »una trona per un religios los versos y per dit
 »secretari lo vexament: lo qual tablado estava
 »posat entre la capella de Sanct Aloy y la de
 »Sanct llop y á la altra part a la capella dels es-

»cudellers y havia fet un catafal petit ahont es-
»tigue la musica ço es una arpa, un archilaud y
»dos escolanets de grana que publicaven en lo
»vexamen en lo que eren judicats. Y en la orga
»estaven los menestrils qui tambe á pausas so-
»naven. Y se donaren y publicaren los premis y
»feren lo demes que en semblants funcions es
»acostumat. En aquest certamen en part de ell
»foren lo señor virrey y virreyna y Marquesa de
»Aytona privatim en una tribuna y los Señors
»Concellers en altra. Los premis que nos dona-
»ren per no seri los quels havian guanyat se en-
»tregáren al R^{nt} Pare Prior de dit Convent pera
»quels donas a las personas ere estat declarat
»haverlos de haver, sempre quels anessen á ser-
»car y axí se disgregaren.»

Llástima que en aquesta relació s' hage donat
tant poca importancia als noms y titols de las
composicions premiadas, que 'ns veyem privats
de ferne esment.

Concessió de resso propi.

Dos anys mes tart, en 1695, y divendres 23 de setembre lo R^{nt} Pare Prior de la Mercé, acompanyat de alguns religiosos de dit Convent, passava á convidar als Concellers á la festa que lo vinent diumenge celebrarian en la Iglesia, *per las declaracions de culto immemorial y concessions de reso* de Santa Maria de Cervelló, que ordoná lo Sant Pare.

No era sols á Barcelona hont los mercenaris celebraren ab festas la concessió de reso propi á la Santa, puix que també á Madrit y altres parts, las feren sumptuosas. Es curiós lo següent párrafo de la carta que lo Embaxador de nostra Ciutat en la Capital d' Espanya Sr. Baró de Albí, escriu als Concellers, ab data de 17 de setembre: «Est mitg dia me han embiat los Religiosos de la Merce un cartell dels dias feyan las »festas quel remeto á V. Exª si be que en algun

»quen he vist fixat no hi era lo que hi ha en
»est: *Patrona de la Ciudad de Barcelona.*» Es-
tas paraulas fan referencia á Santa Maria del
Socós.

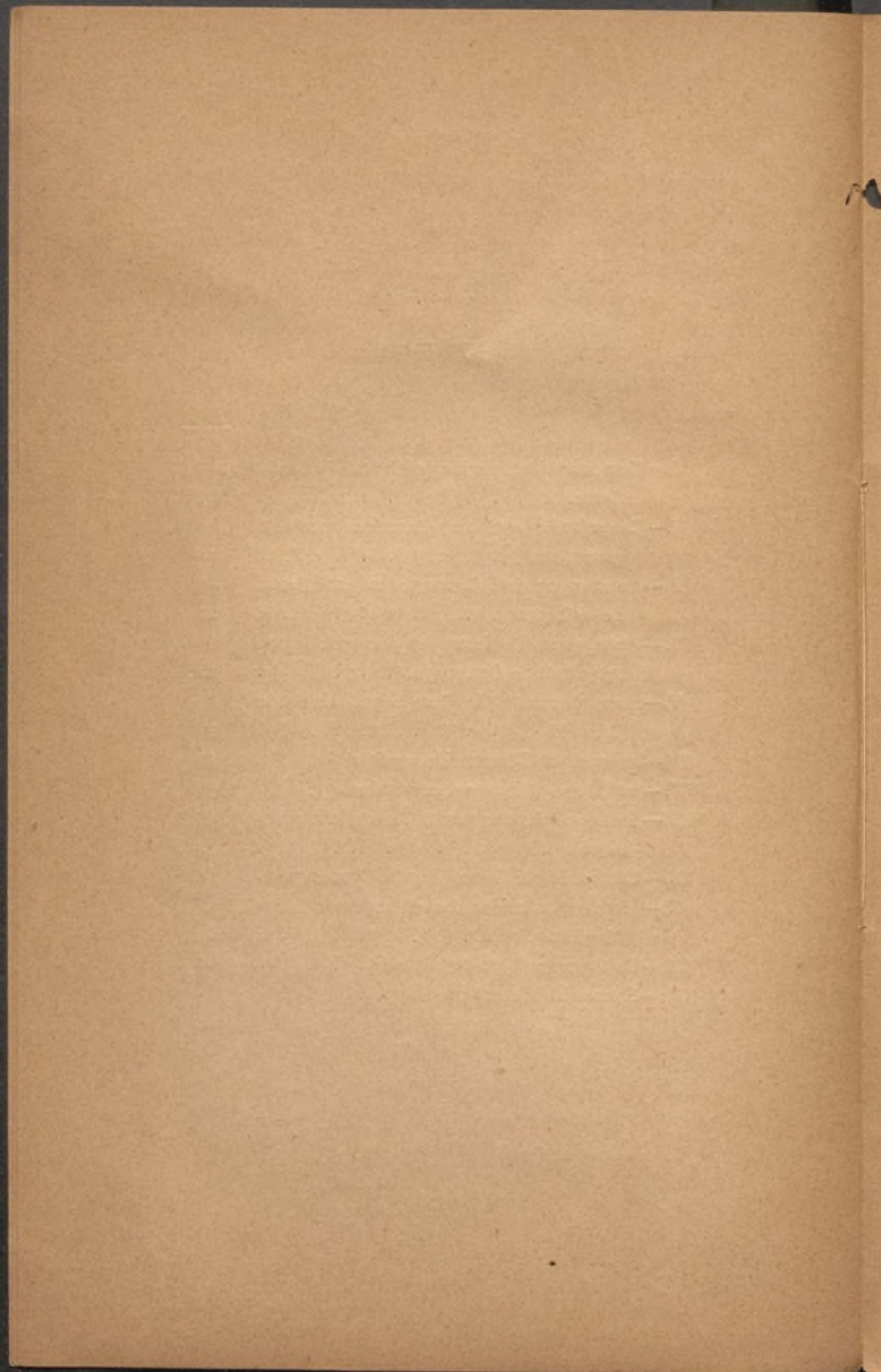
Lo diumenge 25 de setembre de 1695 «á las
»deu del matí los Ex^{ms} Senyors Concellers, lo
»ters absent, vestits consularment ab sos ver-
»guers y masses altes anant ab cotxe partiren
»de la casa de la present Ciutat y de ella anaren
»en la Iglesia del convent de Maria Sanctissima
»de la Mersse y arribats en ella al desencotxar
»foren rebuts per los R^{ms} Pares Provincial, Prior
»y altres pares Graves y posantsse dits Excelen-
»tissims Concellers de filera anant lo en cap de-
»van y al costat de quiscun Ex^m Sr Conseller un
»de dits Pares los acompanyaren fins á las gra-
»das del presbiteri ahont saludant primer lo al-
»tar major sen passaren á la part del Evangeli
»ahont estava aparellat lo estrado per dits Ex-
»celentissims Srs Consellers ab las cadiras y co-
»xins de vellut carmesí propias de la present
»Ciutat y luego dits pares los saludaren y sen-
»anaren y los Ex^{ms} Srs Consellers feren oratio
»en lo altar y apres se assentaren. Y luego isque
»lo offici per la festividad se celebrava a Maria
»Sanctissima de Servello vulgarment dita del so-
»cos per esser vuy lo dia de la festividad de dita
»Gloriosa sancta fentse en lo offici totas las seri-
»monias acostumadas haventi solemne musica
»y sermó acabat lo qual los matexos Padres que
»havian acompanyat los Ex^{ms} Srs Consellers tor-
»naren a exir y los anaren acompanyant y assis-
»tint fins foren encotxats tenint allí los Pares de
»dit Convent prevenguda molta musica de ma-

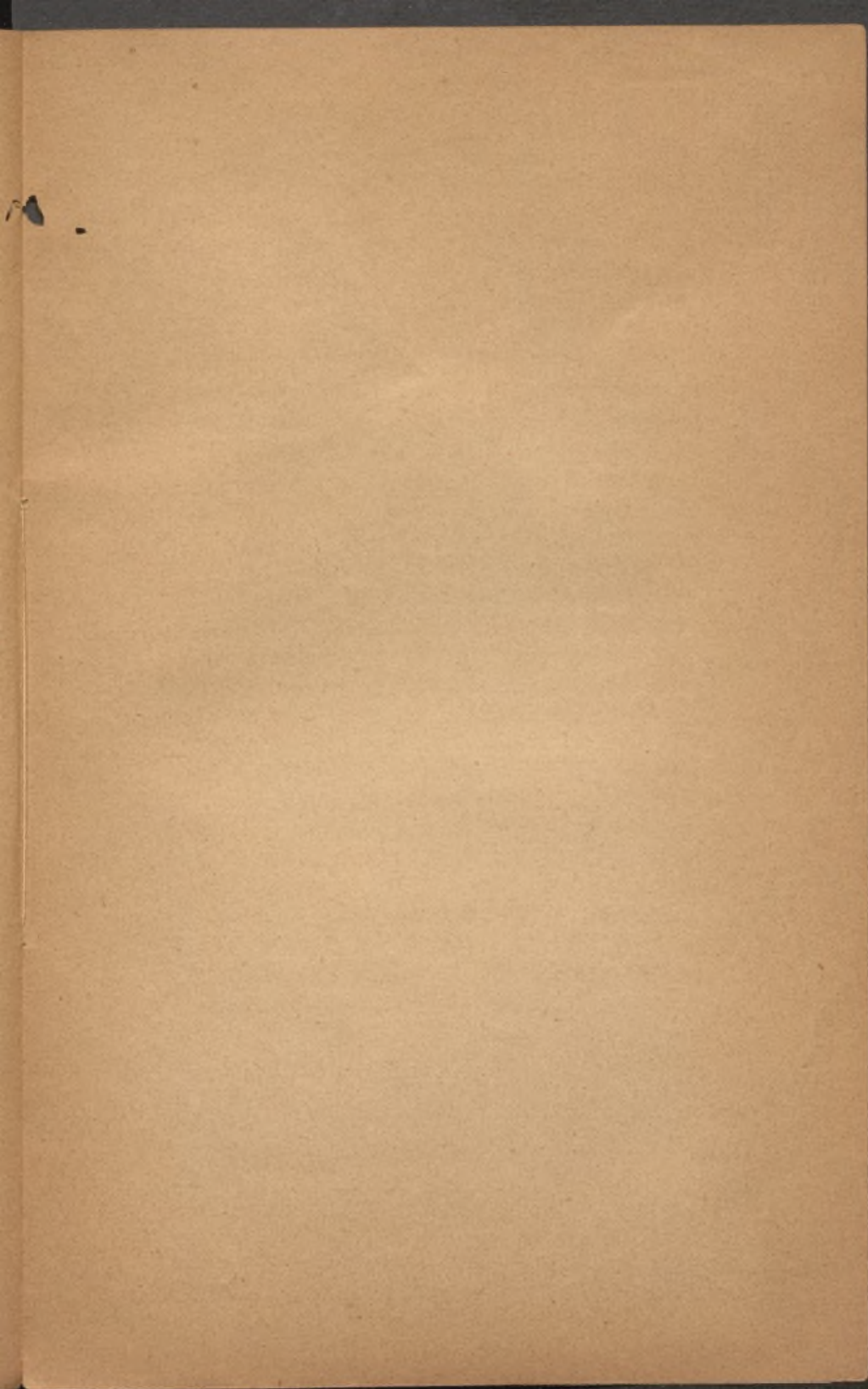
»nestrils y sacaputxos que sonavan quant los
»Ex^{ms} Srs Consellers sen tornaren y tambe toca-
»ren al arribar, y encotxats que foran quiscu
»sen ana en sa casa.»

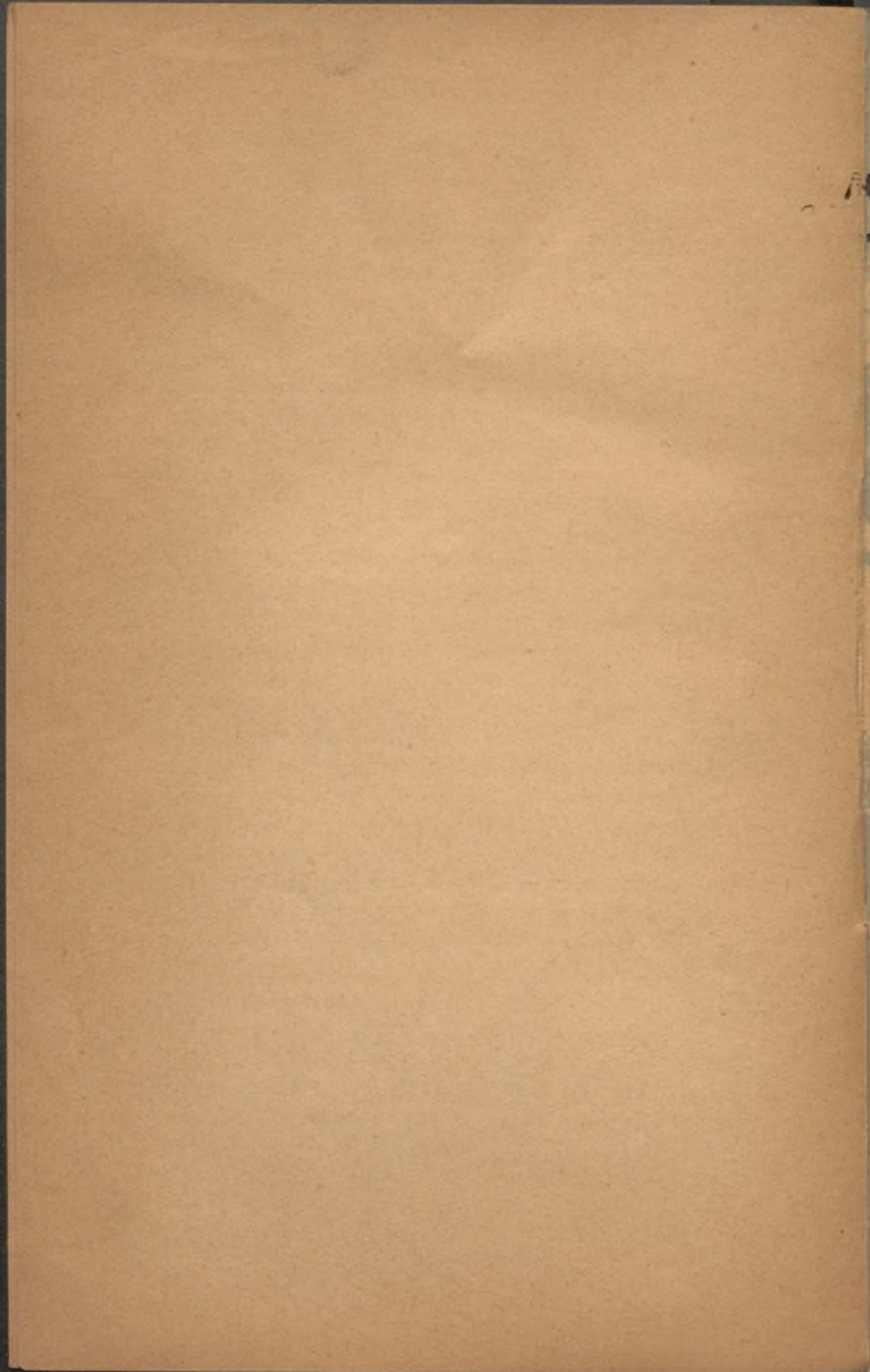
A. M. D. G.

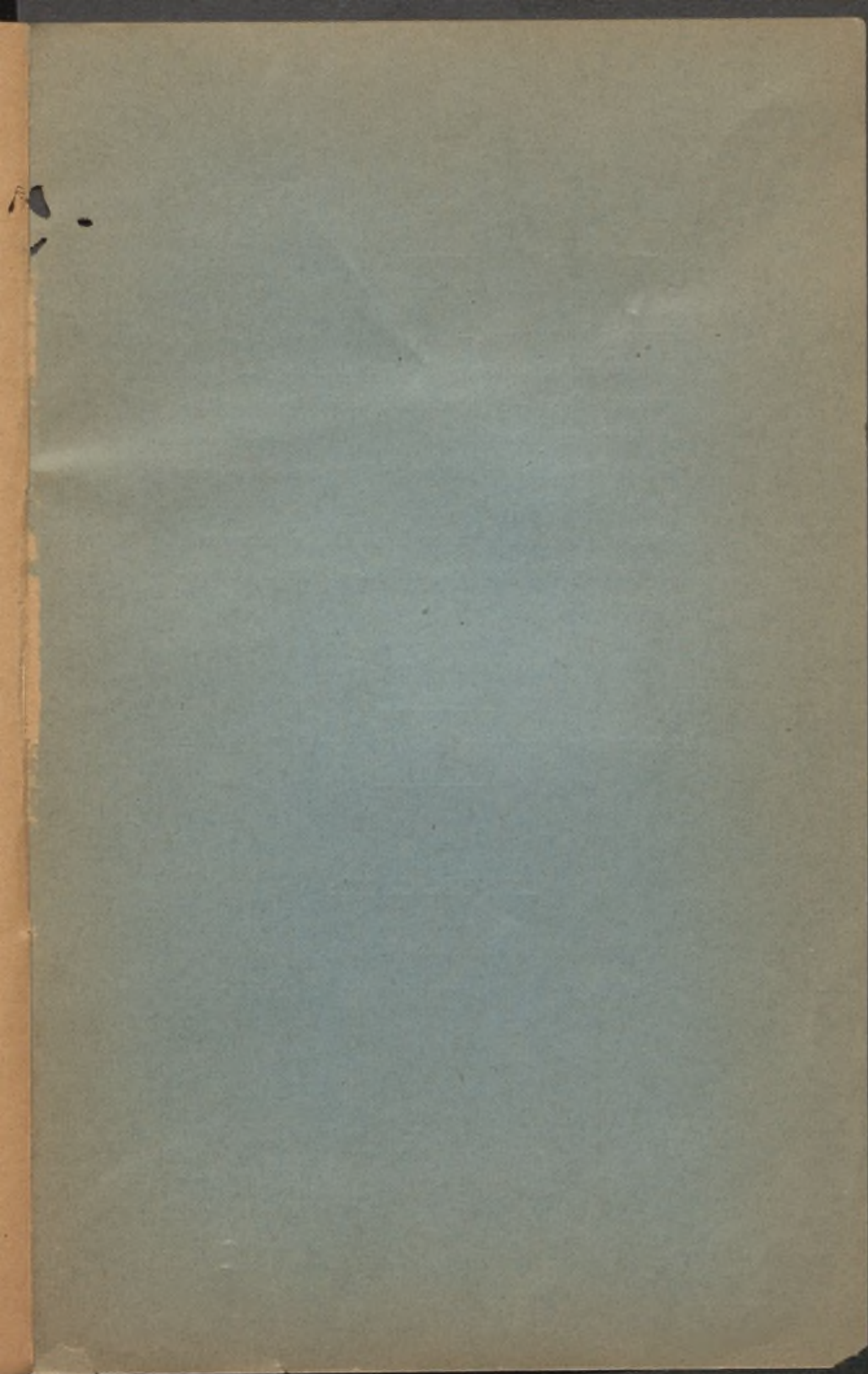
TAULA

	<u>Págs.</u>
I.—Compendi de la vida de Santa Maria de Cervelló.	7
II.—Canonisada la Santa, Barcelona projecta grans festes.	11
III.—Apartament dels Canonges en estas festes de la Ciutat.	21
IV.—Preparatius de festes en las poblacions principals de Catalunya.	25
V.—Acort de traure lo Cors Santa Maria de Cervelló.	30
VI.—Invitació al Claustre Universitari.	33
VII.—Barcelona ultima los preparatius.	38
VIII.—Festes celebradas per la Ciutat lo 4 y 5 d' Abril.	41
IX.—Las festa de la Generalitat de Catalunya.	54
X.—Altres festes celebradas en honor de Santa Maria del Socós.	57
XI.—Certámen poétich de la Merce.	60
XII.—Concessió de ressó propi.	62

OBRAS DEL AUTOR

- **Los castells de Montserrat.**—Ensaig crítich histórich.—Premiat en los Jochs Florals de Barcelona del any 1890.
- Argentona histórica.**—Premiat en los Jochs Florals de Barcelona del any 1891.
- Pere Joan Ferrer, militar y senyor del Maresma.**—Premiat en los Jochs Florals de 1892.
- Crónica de la traslació de les despulles de Ramón Berenguer III, Comte Soberá de Barcelona, en 1893.**—(Ilustrada ab nombrosos grabats.)

Se trobarán en las principals llibrerías de Barcelona.

EN PUBLICACIÓ:

Castell de La Roca del Valles.

Petit aplech de monografías históricas.